

Рецепт випікання паски від шеф-кухаря Євгена Клопотенка

с. 14

ІСТОРІЇ ДЛЯ ДУШІ

№4(40) 2 квітня 2025

VOLYN.COM.UA

Ціна договірна

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

Олександр Адаменко пішов на фронт захищати свою сім'ю і Батьківщину...

Воїн – у вегетативному стані,

виплат – немає...

● ІСТОРІЯ ДО СЛІЗ

Реалії родини, на плечі якої ліг догляд за важкопораненим військовим

У жовтні 2023 року Олександр Адаменко отримав тяжкі поранення на Донеччині. Після двох місяців коми лікарі називають його стан вегетативним

Наталія НАЙДЮК, life.pravda.com.ua

У квітні 2024-го йому провели ВЛК і списали зі служби. А отже його

лікування як військовослужбовця закінчилося, йому перестали нараховувати заробітну плату та бойові. Але й тим, що вже нараховано, родина ско-

“ Лікування Олександра Адаменка як військовослужбовця закінчилося, йому перестали нараховувати заробітну плату та бойові.

ристання не може, бо банківські рахунки чоловіка заблоковані.

Далі – історія свідомого і несвідомого життя 50-річного Олександра Адаменка з Чернігівщини вустами його 25-літньої доньки Анни.

Продовження розповіді – на с. 8

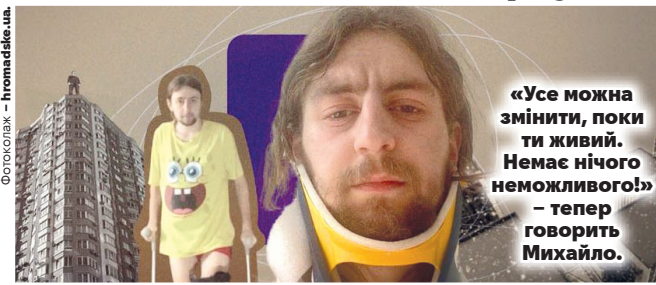
Фото – citydog.io

Бог покарав сліпотою, бо прикидалася незрячою і просила милостиню

с. 16, 11

● НАРОДИВСЯ У СОРОЦІ

Михайло Савляк дивом вижив після падіння з 15-го поверху

«Усе можна змінити, поки ти живий. Немає нічого неможливого!» – тепер говорить Михайло.

Історія про другий шанс на життя – на с. 5

Фото із родинного архіву БАНАД.

«Яке це щастя, що я з тобою одружився!», – мабуть, кожна жінка хотіла б почути ці слова від чоловіка через пів століття шлюбу.

Дружина головного «рухівця» Волині 50 років береже свою весільну сукню

● НІХТО, КРИМ ТЕБЕ

Перше кохання подружжя Людмили та Володимира Банад живе вже пів століття. Торік на початку жовтня вони відзначили золотий ювілей свого шлюбу

Катерина ЗУБЧУК

Відомий усім політик нашого краю Володимир Банад багато років працював на Луцькому автомобільному заводі, був заступником голови Луцького міськвиконкому, Волинської обласної ради, начальником управління житлово-комунального господарства облдержадміністрації. Він стояв біля витоків боротьби за незалежність України, очолюючи понад чотирнадцять років Волинську крайову організацію НРУ. Тобто – людина знала як активний громадський діяч. А яким є його особисте життя? Хто та жінка, яка завжди – поряд із ним? Про це ми й розпитували, потрапивши, з дозволу подружжя, за лаштунки їхнього приватного життя.

Репортаж із дому, де живе любов, – на с. 2 – 3

Фото – пресслужба в/ч А7062.

«Розцвіли тюльпани, квіти в однострої...»

«Розцвіли тюльпани, схожі на лелеки...»

● **З глибини душі**

Галина ПОТОПЛЯК

Розцвіли тюльпани, схожі на лелеки.
 Два кроки до Паски, три кроки до спеки.
 Десять кіл по колу, двадцять по спіралі.
 А весна близенько, а зима все далі.

Кожен ранок сумнів, кожен день світає.
 А під вечір в небі на очах смеркає.
 Розцвіли тюльпани, квіти в однострої.
 Всі ми люди грішні, всі ми є герої.

Пережили зиму, дочекались в'єсну.
 Скоро знов почуєм –
 «з мертвих я воскресну».
 Це нам і надія, це нам і наука.
 Ось лише «в печинці» ця війна-падлюка.

Ось лише ці дрони по Дніпру, Одесі.
 Ось лише пожежі на веснянім плесі.
 Квітнуть маргаритки, крокуси, примули.
 А сніги великі у ярах заснули.

Птахи позлітались, гамірно на вишні.
 Скоро вже промову вимовить Всевишній.
 Про гріхи і цноту, сльози на погості,
 І про те, що в цьому світі ми лиш гості.

А життя є вічне. Як це все збагнути?
 Як нам під ракети, під дрони заснути.
 Хто розкаже казку нам про сили добрі.
 Певно, лише мати й воїни хоробрі.

І добро повстане, і зло перемаже,
 І зупинить війни, бо воно це може.
 А у нас тюльпани, як білі лелеки.
 Два кроки до Паски, три кроки до спеки...

Фото в сайті Getty Images.

Даруйте коханим квіти!

● **ЦИТАТНИК**

«Любов – це коли хочеш пережити з кимось всі чотири пори року. Коли хочеш бігти з кимось від весняної грози під виспаний квітами бузок, а влітку збирати ягоди і купатися в річці. Восени разом варити варення і заклеювати вікна від холоду. Взимку – допомагати пережити нежить і довгі вечори...»

(Рей БРЕДБЕРІ (1920 – 2012), один із найвідоміших у світі американський письменник-фантаст).

Дружина головного «рухівця» Волині 50 років береже свою весільну сукню

● **НІХТО, КРИМ ТЕБЕ**

Закінчення.

Початок – на с. 1

Катерина ЗУБЧУК

«ІСКРА ПРОЛЕТІЛА МІЖ НАМИ ЩЕ ТОДІ, ЯК МИ БУЛИ ДЕВ'ЯТИКЛАСНИКАМИ»

Забігаючи наперед, скажу, що Людмила Олександрівна – дружина пана Володимира зберегла свою весільну сукню, як і фату, діадему, котра «вже, правда, сиплеться», тож чоловікові доводиться реставрувати її – закріплювати намистини. Він же оцифрував запис реєстрації їхнього шлюбу, щоб і внуки, й правнуки могли побачити й почути, як проходило пам'ятне дійство. І взагалі в квартирі Банад можна побачити не одну річ, достойну музейного закладу. Гордістю Володимира В'ячеславовича – меломана з юності – є колекція вінілових платівок, зібраних ним за багато літ. І не тільки – тут же й програвачі: від найдавнішого – до більш сучасних пристроїв. І всі вони – в робочому стані, тож улюблені мелодії можна послухати будь-коли, й гостям запропонувати повернутися в далекі 1970-ті.

Невдячна справа перераховувати все, що стало дорогим, тому й збережене, бо таких речей, що вже стали реліквіями для наших героїв, – дуже багато. Але серед них є особлива – жовто-блакитний прапор, який пошла свого часу головному «рухівцю» Волині його дружина. З ним він пройшов через усі Майдани, починаючи з «Козацьких могил» під Берестечком. У 1989 році національний стяг доводилося таємно проносити через заслін силовиків у «розібраному» вигляді: полотнище – сховане в кишені, а коротеньке саморобне древко – прилаштоване під колошвою брюк і закріплене шарпеткою.

Коли вирішили одружитися, вони так поспіша-

ли в ЗАГС, аби встигнути до його закриття подати заяву, що їхали на таксі.

Судячи з почутого й побаченого, Банади зберегли все до дрібничок, чим було наповнене їхнє життя, і найголовніше своє багатство – почуття. А ось, коли мова зайшла про те, як же зустрілося майбутнє подружжя, то довелось повертатися спогадами в давні літа дитинства, юності. Обое вони – лучани. Жили в різних районах міста (він – на тодішній вулиці Леніна, вона – на Вишківі), тож і не в одну школу ходили. Але обставини склалися так, що все-таки шляхи їхні перетнулися.

– Я навчався у новоствореній п'ятнадцятій школі, – пригадує Володимир В'ячеславович. – Був уже в п'ятому класі, коли в нас з'явилася новенька – ось ця красуня, моя, як виявиться, майбутня дружина. Здається, що зразу й симпатії особливої не було. Минали роки, ми ставали старшими. Люда дивилася на інших хлопців, я – на дівчат. А ось іскра пролетіла між нами тоді, як ми вчилися в дев'ятому класі. У нас були гарні дружні стосунки...

А потім сталося так, що їхні шляхи розійшлися. Але та іскра, що пролетіла між ними ще тоді, як були дев'ятикласниками, не згасла. Минуть майже чотири роки й вони знову зустрінуться, щоб уже ніколи не розлучатися.

«НЕ БУЛО Б ЩАСТЯ, ТА НЕЩАСТЯ ДОПОМОГЛО»

Після школи Володимир Банада вирішив вступати до Київського політехнічного інституту.

– Хоч батьки агітували, щоб я їхав у Львів, бо ж то ближче від дому, але я мав свою думку, й вони, врешті-решт, з нею погодились. Справа в тому, що я, навчаючись у школі, грав у футбол (до речі, разом із Віталієм Кварцяним – майбутнім тренером «Волині», поки він не поїхав у спортивний інтернат). Оскільки був ревним вболівальником

Фото Катерини ЗУБЧУК.

Із цими іконами в день 40-річчя шлюбу подружжя Банад повинчалось.

Фото з архіву родини БАНАД.

Знімок із сімейного альбому – пам'ять про незабутній день, коли вони одружилися.

київського «Динамо», то хотів потрапити в столицю й мати можливість бувати на матчах своєї улюбленої команди. Мої плани здійснилися. Я став студентом КПІ...

А ось його майбутня дружина після школи пішла зразу на роботу.

– Нас у мамі двоє було – я і мій брат, і ростила вона нас сама, бо батько покинув сім'ю, коли я мала десять літ. Дядько, мамин брат, старався опікуватися мною. Він і допоміг мені влаштуватися на роботу поштаркою, – розповідає Людмила Олександрівна. – Через якийсь час я вже телеграфісткою стала. Потрібно

була освіта, тож вступила на заочне навчання до Львівського технікуму зв'язку. А оскільки там був перебір студентів, то перевели нас, лучан, у Київський навчальний заклад такого профілю.

Ось тоді, коли Володимир Банада вже був на третьому курсі, Людмила їздила в столицю на сесію, тобто – років через чотири. Тоді й почалися ті події в їхньому житті, які приведуть молодих людей у ЗАГС. Тут доречно пригадати прислів'я: «Не було б щастя, та нещастя допомогло». А сталося це нещастя – з Володимиром, і про це чоловік сьогодні згадує так:

«**Це ж була чужина, Тольятті – місто – серед степу. Мій начальник, як дізнався, що ми з України, то здивувався: «То ви такий квітучий край покинули?»**

– В інституті я добре навчався, але й футбол не полишав – грав за інститутську команду. Якось необачно ступив і зламав ногу – гомілковостопний суглоб. Лікарі винесли вердикт, що потрібно робити операцію, бо відколовся осколок кістки. Але, як підсумували, нема гарантії, що нога буде згинатися. І тоді мама, лікар за професією, через свою колежанку вийшла на столичного професора, який без хірургічного втручання лікував артистів балету Київської опери: такі переломи у них – професійні. А лікував цей професор... голодом. Про цей новий метод, який на початку 1970-х тільки-но випробували й, звісно, не афішували (пацієнт не перебував у медичному закладі, а жив під наглядом професора у нього на квартирі), могла б бути окрема розповідь. Скажу лише, що лікування було успішним. Ще на квартирі у професора майбутнє подружжя й зустрілося – Людмила провідувала хворого, коли була на сесії у своєму технікумі.

– Так відновилися наші стосунки, – каже тепер Володимир В'ячеславович. – Мені, звичайно, довелося взяти академічну відпустку, бо після лікування був ще тривалий період реабілітації в Луцьку. Це був 1973 рік, на який припав апогей наших із Людмилою стосунків.

Ім обом – по 21-му року. Вони вже трохи побачили життя. І, як висловився чоловік, «я за Людоу ухопився, вона – так само, мабуть, – за мене». У той день, коли вирішили одружитися, вони так поспішали в ЗАГС, аби встигнути до його закриття подати заяву, що їхали на таксі.

5 жовтня 1974-го було їхнє весілля.

Сьогодні подружжя з посмішкою згадує курйозний випадок. Сусіди бачили, що до Людми приходив якийсь хлопець: перш – на миліцях, потім – без них, але накульгуючи. А один її родич, зустрівши якось Володимира, сказав: «Ти знаєш, що твоя Люда виходить заміж?». – «Та ви що? За кого?» – спитав він із подивом. «Та за якогось кульгавого студентика...». Відлягло від душі хлопцеві – знав, хто той «кульгавий студентик».

«ТО ВИ ТАКИЙ КВІТУЧИЙ КРАЙ ПОКИНУЛИ?»

А потім у житті подружжя Банад була «тольяттінська» сторінка. У 1977 році Володимир закінчив інститут і одержав направлення на роботу на Волзький автомобільний завод. Треба було молодому спеціалісту відпрацювати там передбачені законом три роки – інакше могло закінчитися судом, стягненням коштів за те, що держава його вивчила...

– У нас уже росла донька, якій було півтора року, – вертається спогадом в це далеке, але дуже пам'ятне минуле, Володимир В'ячеславович. – Ми залишили її на мою й Людину мам, які мали по черзі онуку доглядати, бо ж самі ще працювали, й поїхали в Тольятті. Люда ще з роботи не розраховувалася – взяла відпустку. В принципі нам багато що наобіцяли: і житло, і садочок (ми ж із часом мали дитину забрати до себе). А вийшло, що це «житло» – просто місце для кожного з нас у чоловічому й жіночому гуртожитках. Про садочок і мови не було, няньку треба було наймати. З роботою, правда, в Людми

Фото з архіву родини БАНАД.

У день золотого весілля приємними були спогади про прожиті у парі літа.

Фото Катерини ЗУБЧУК.

Уже реліквією стала сукня, яку колись пошила внучці бабуся, і весільні прикраси.

добре питання вирішилося. Та головне – це ж була чужина, Тольятті – місто – серед степу. Мій начальник, як дізнався, що ми з України, то здивувався: «То ви такий квітучий край покинули?». Я розумів, що треба відпрацювати три роки – інакше потраплю під суд. Але мене не покидала й інша думка: «Ми тут – чужі, пропадемо... Так, гроші більші платять, але хіба в цьому щастя?».

І ось ця, ще зовсім молода, подружня пара, протримавшись у Тольятті якийсь місяць, придумала, як себе по-

« Володя якийсь сказав: «Яке щастя, що я з тобою одружився!»

рятувати. Банади поїхали тоді в Москву, знайшли міністерство автомобільної промисловості. Просидівши ніч на Київському вокзалі, на ранок потрапили на прийом до заступника міністра по кадрах. Розповіли йому про свою проблему й переконали, що три роки після інституту можна відпрацювати й у Луцьку, де теж є автомобільний завод. Так Володимир Банада став інженером-конструктором цього підприємства, потім – головним механіком. А подальший його кар'єрний ріст – усім відомий...

«ЯКЕ ЩАСТЯ, ЩО Я З ТОБОЮ ОДРУЖИВСЯ!»

Ми спілкувалися з подружжям Банад у їхній затишній оселі. Я з приємним подивом роздивлялася весільну сукню Людмили Олександрівни, яка була на ній п'ятдесят літ тому,

весільні прикраси. І ті ікони, з якими Володимир В'ячеславович та Людмила Олександрівна вінчалися (церковний шлюб пара взяла в Свято-Троїцькому храмі міста Луцька в день 40-річчя подружнього життя).

Розмова про те, якими були прожиті роки, – не кожен же день – свято?

– Звичайно, – каже Людмила Олександрівна, – як і в усіх сім'ях, не обходилося без сварок, але ми завжди були налаштовані на те, що в нас все буде добре, й старалися, щоб так було...

А ось стосовно того, хто першим йде на примирення, то вже Володимир В'ячеславович поспішив відповісти:

– Я за знаком зодіаку – Овен, дружина – Телець. Запальні – обоє, але я все-таки швидше можу «спалахнути». Та швидко й відходжу – намагаюся першим зробити крок до примирення. Тим більш, у нас ніколи не було такого, щоб хтось «палив», як кажуть, за собою мости, після чого вже важке, а то й неможливе, повернення назад.

Одне слово, «хмарка» пройшла – й подружжя, перше кохання якого живе вже пів століття, тішиться днем, миттю, дарованою Богом. А ось стосовно того, чи чує й зараз Людмила Олександрівна слово «люблю», то відповідь жінки була такою:

– Володя якийсь сказав: «Яке щастя, що я з тобою одружився!».

І вже на продовження теми додає:

– Ви знаєте, я ні за кого іншого не вийшла б заміж! Володя – це вже була перевірена часом любов...

Мамині поради

● ПРИТЧА

Під час перерви в лікарні, де я працюю, випадково почув, як медсестра дає раду своїй дочці-підліткови

prytchi.in.ua

– **Т**и повинна дуже ретельно вибирати собі чоловіка, – спокійним

голосом віщала медсестра. – Подивися на свого батька: він може полагодити і помити машину, він розбирається в електриці і може полагодити

люстру. Окрім цього, він може полагодити взуття, садовий інвентар, сантехніку...

Спочатку я подумав, що вона дає дочці цілком мудрі поради, поки не почув продовження: «Ніколи не виходь заміж за такого чоловіка, бо в тебе ніколи не буде нічого нового».

«Якою мірою міряєте, такою відміряється й вам» (Євангеліє від Матфея 7:2).

Фото – prytchi.in.ua

...бо мама каже правду!

Кохані жінки «батька атомної бомби»

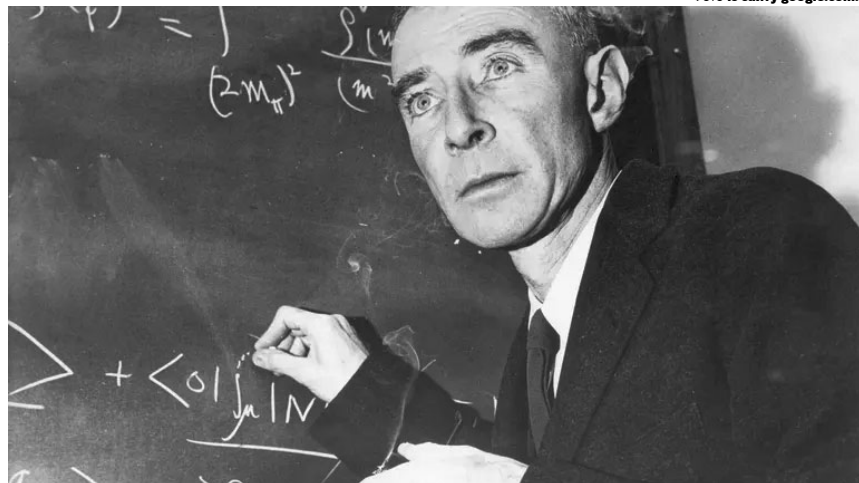
Фото із сайту google.com.

● ПОЧУТТЯ ВІДОМИХ ЛЮДЕЙ

Якщо хтось і не знав фізика-ядерника Роберта Оппенгеймера, котрий увійшов в історію, як «батько атомної бомби», то в 2023 році увагу до цієї історичної особи привернув біографічний фільм Крістофера Нолана – «Оппенгеймер». Виконавець головної ролі – Кіліан Мерфі – отримав Оскара за найкращу чоловічу роль. Ось про його героя, а точніше – про особисте життя Оппенгеймера й піде мова

Джин Тетлок, яка у 1944 році наклала на себе руки.

Фізик-ядерник Роберт Оппенгеймер.

Марина ЛУГОВА

НАЙБІЛЬША ТРАГЕДІЯ В ЖИТТІ ВЧЕНОГО

Історію Оппенгеймера неможливо уявити без Джин Тетлок. У фільмі Нолана її втілила чарівна Флоренс П'ю. Стосунки Тетлок та Оппенгеймера розпочалися у 1936 році. Тоді їй було 22, а йому – 32. Почуття були настільки сильними, що Оппенгеймер двічі освідчувався коханій. Обидва рази Тетлок відмовилася. Вочевидь, це була одна з найбільших трагедій у житті вченого.

Біографи зауважують, що на «Триніті» – перше у світі випробування атомної бомби – Оппенгеймера надихнула саме Тетлок. Він заявляв про свою безмежну відданість їй. Однак вона так і не дала шансу їм розділити «довго й щасливо» на двох. Кохання до Тетлок було для Оппенгеймера не лише джерелом натхнення. Саме у цих стосунках частково формувалися його політичні та життєві погляди.

Роман Оппенгеймера та Тетлок завершився у 1939 році. Вчений зауважував, що бачив екскохану потім вкрай рідко. Водночас люди з їхнього оточення розповідали, що під час цих зустрі-

Дружина Оппенгеймера Кетрін в кіно і в реальності.

Джин Тетлок і Роберт Оппенгеймер – кадр із фільму Крістофера Нолана.

чей Оппенгеймер і Тетлок залишалися «найближчими друзями та випадковими коханцями». Саме Оппенгеймер втішав Тетлок, коли її «накривали» приступи депресії.

Тетлок наклала на себе руки у 1944 році. У передсмертній записці вона зізналася, що хотіла жити, однак щось «наче паралізувало».

КЕТРІН НЕ ХОТИЛА БУТИ ЛИШЕ ДРУЖИНОЮ

У 1940 році Оппенгеймер одружився з жінкою на ім'я Кетрін. Шлях жінки до цього шлюбу такий. У 1934 році Кетрін стала цивільною дружиною сина багатого бізнесмена Джона Даллета-молодшого, який був згодом профспілковим організатором та членом Комуністичної партії Америки. Пізніше вона також вступила в партію. В 1936-му Даллет записався в Інтернаціональну бригаду на

боці іспанських республіканців і там загинув у бою в 1937 році, не дочекавшись приїзду дружини, яка також відправилася в Іспанію, але затрималася через невідкладну операцію. Його листи до Кетрін були опубліковані окремою книгою під назвою «Листи з Іспанії Джо Даллена, американського волонтера, своїй дружині».

“

Почуття були настільки сильними, що Оппенгеймер двічі освідчувався коханій.

У 1938 році Кетрін вийшла заміж за доктора медицини Річарда Стюарта Харрісона. Вона одержала ступінь бакалавра ботаніки у Пенсільванському університеті, отримала роботу в Каліфорнійському технологічному інституті і там познайомилася з фізиком Робертом Оппенгеймером. Це було в 1939 році. Невдовзі

почався роман. У 1940-му Кетрін завагітніла, розлучилася з Харрісоном і наступного дня зареєструвала свій шлюб з Оппенгеймером. Після весілля подружжя оселилося разом. Водночас Кетрін не хотіла бути лише дружиною: вона мала кар'єрні амбіції й прагнула реалізуватися як біологиня. 12 травня 1941 року в місті

Пасадені (штат Каліфорнія) у подружжя народився син, якого назвали Пітером.

У 1943 році, коли Оппенгеймер очолив Манхеттенський проект, Кетрін переїхала разом із ним у Лос-Аламос. Вона брала участь в роботі проекту – зокрема досліджувала шкідливий вплив радіації на людський організм. Після 1945 року Кетрін пристрасилася до алкоголю, пережила серію нещасних випадків, пов'язаних із падінням та автомобільними аваріями.

У 1947 – 1952 роках подружжя жило в Нью-Джерсі, потім переїхало на Кариби. У подружжя росло двоє дітей. Кітті, як її називали друзі, мала алкогольну залежність, погано готувала та любила розповідати вигадку, ніби її мати – далека родичка англійської королеви Вікторії. Вона кохала Оппенгеймера та лишалася з ним до останніх днів, навіть попри його подружню зраду. Під час слухання у «справі Оппенгеймера про безпеку», що якраз показано у фільмі Крістофера Нолана, Кетрін захищала свого чоловіка. Пара залишалася разом до смерті вченого у 1967 році.

Джерело: lifestyle.24tv.ua.

Секрет життя

● ВІЧНІ ІСТИНИ

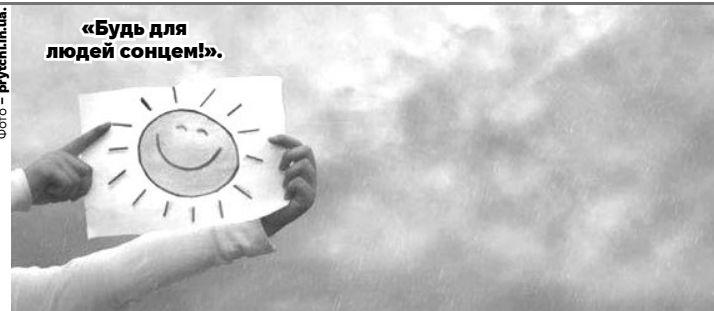
Біля криниці бажань стояв літній чоловік. До нього підійшов восьмирічний хлопчик і сказав: «Я бачу, що ви – дуже розумна людина, а мені б так хотілося дізнатися, у чому секрет життя?»

Браян КАЯНО

Старий глянув на хлопчину і відповів: «Я теж часто над цим задуму-

вався, аж поки не дав визначення цього секрету в чотирьох словах:

Перше слово – ДУМАЙ. Думай про те, з якими цін-

ностями ти хотів би прожити все своє життя.

Друге слово – ВІР. Вір у себе, у те, що зможеш збе-

регти ті цінності, з якими, на твою думку, маєш прожити все своє життя.

Третє слово – МРІЙ.

Мрій про те, що може статися, якщо віритимеш у себе і ті цінності, з якими збираєшся прожити все своє життя.

І останнє слово – ДЕРЗАЙ. Дерзай сповнити свої мрії, в основі яких лежить віра в себе й у свої цінності».

На завершення Волт Дісней (всесвітньо відомий американський художник-мультиплікатор, кінопродюсер. – Ред.) ще раз нагадав хлопчикові ті чотири слова: «Думай, Вір, Мрій, Дерзай».

Михайло Савляк дивом вижив після падіння з 15-го поверху

● НАРОДИВСЯ У СОРОЧЦІ

Зараз 22-річний молодий чоловік із Закарпаття намагається допомогти людям з психологічними проблемами, ділячись власним досвідом та порадами, як вийти з глибокої депресії

Володимир ГРИСЮК, nv.ua

Переживши глибоку особисту кризу, торік він вистрибнув з балкона 15-го поверху. На щастя, хлопцеві дивом вдалось вижити. Після тривалої реабілітації він повернувся до блогерства й тепер намагається допомогти людям з психологічними проблемами. Паралельно підпрацьовує промоутером, різноробом, вантажником та кур'єром.

Михайло, який повернувся з того світу, відповів виданню «Фокус» на 6 питань.

1. В одному з відео на YouTube ви розповідали про ту трагічну сторінку свого життя, зокрема про лікування у психіатричній клініці. Як це було?

– Мій стан та все життя детально вивчали науковці у сфері психіатрії. Головним фахівцем був чоловік поважного віку. Не знаю, до якого ступеню він допрацював, але я спілкувався переважно з ним. Крім того, приходили студенти чи практиканти, вони теж ставили питання. Загалом було доволі багато спеціалістів. Наскільки зрозумів, їм було важливо дослідити, що ж відбувалося у моїй голові.

2. Що їх цікавило у вашій історії?

– Насамперед все, що було «до». Загалом я розповідав про перші прояви тривожності у 14 років та про свій стан безпосередньо перед стрибком. Казав, що нам, чоловікам, також іноді хочеться плакатися комусь або побути слабкими. Поскаржитися, як нам погано, щоб не

«Нам, чоловікам, також іноді хочеться плакатися комусь або побути слабкими. Тому не тримайте це все у собі», – каже на основі власного прикладу Михайло Савляк.

тримати це все у собі. Тобто, мати право трохи побути жалюгідним без суспільного осуду. Ти від цього не стаєш слабкою особистістю, а навпаки – вчишся пересилювати якісь слабкості та невдалі ситуації. Однак через стереотипи та тиск соціуму ми не дозволяємо собі випустити емоцію, бо «ти ж мужик».

“

Треба пам'ятати, що все можна змінити, поки ти живий. Немає нічого неможливого!

3. Чому ви наважилися на такий крок?

– Таке саме питання мені ставив військовий, який лежав зі мною у палаті. У нього було цілковите нерозуміння... Це ж історія не одного дня. Починалося як тривожність, а переросло у панічні атаки. Зрештою, накладалося на дереалізацію (навколишній світ сприймається як нереальний. – Ред.) та деперсоналізацію (відчуження від самого

себе. – Ред.). Плюс травматичні події, пов'язані з насильством, коли ти не можеш чинити опір. Пам'ятаю, як мене перестріла компанія хуліганів. Вони сказали: «Ми можемо тебе вбити – і нам нічого за це не буде». У той момент не розумієш, він каже це серйозно чи лякає. Є ж такі маргінальні люди, яким жорстокість приносить кайф. Психіка запам'ятала, що ти завмер і нічого не міг зробити.

4. Що ви відчули, коли отямився?

– Знепритомнів я ще у повітрі, вдарившись ногами об бильця. Отямився вже на даху авто. Не знаю, наскільки болючим був удар, – тоді нічого не відчув. Я дуже сильно плакав. Був у розпачі. Це сум, трагедія, сльози. Подумав: «Боже, що тепер буде». Всю дорогу просив медиків, щоб не везли у лікарню, бо у мене не було грошей на лікування.

5. У вас є відео про невдачі у житті, де розповідаєте про те, що нічого не виходить. Але ж вам всього 22 роки – це все життя попереду. Можливо, це через вплив контенту в соціальних мережах, де всі транслюють свій успіх?

– Погоджуюсь, що великою помилкою було те, що я звертав увагу на успіх інших людей. Мабуть, якоюсь мірою це на мене впливало. Чомусь не задумувався про перспективу. Те, що людина реалізувалася до 25 років зовсім не означає, що вона збереже цю тенденцію й не лишиться біля розбитого корита, можливо, підчепивши на цьому шляху якусь залежність. Звісно, такі випадки теж є, але ми про них не думаємо у моменти відчаю і не мислимо критично, бо не бачимо картину повністю.

6. А чого ви хотіли досягти до 22 років, якщо не секрет?

– Давайте так. Як мінімум, заробляти на тому, що мені подобається. Але ж не такі кошти, коли ти просто виживаєш, зводячи кінці з кінцями... Мені подобається акторська сфера, якби не війна, думаю, я б хотів розвиватися у цьому напрямку.

7. Ви зняли окреме відео про лікування в психіатричному відділенні. У суспільстві є багато стереотипів щодо цього. Чи це не стереотипи?

– Слід пам'ятати, що там немає неадекватних психів, які на всіх кидаються. Це такі самі люди, як ми з вами. У якийсь момент свого життя вони отримали травматичний шок. Далеко не кожен, на жаль, здатен таке перенести. Щодо стереотипів, то слід все-таки лишається. Коли люди дізнаються, що ти там лежав, то ставляться насторожено і побоюються.

8. Які висновки зробили після всього пережитого?

– Про свої висновки я розповідаю на YouTube. Насамперед треба пам'ятати, що все можна змінити, поки ти живий. Немає нічого неможливого! Якщо думати, що щось сталося і це уже на все життя, то це прийняття ролі жертви. Треба дозволяти собі слабкість, особливо, якщо ти чоловік. Коли емоції вивільняються, то не руйнують тебе зсередини. Ну, і останнє: коли щось робиш, то треба пам'ятати, що це потрібно насамперед тобі.

Якщо ви відчуваєте тривожність, переживаєте панічні атаки, а також помічаєте перші ознаки депресії, обов'язково звертайтеся до фахівців за допомогою. Пам'ятайте, що безвихідних ситуацій не буває!

«Не хочу вас засмучувати, але... у мене все добре!»

● НИКОЛИ НЕ ЗДАВАЙТЕСЬ!

«На граблі не наступаю. Я вже на них танцюю!»

Тарас ЖИРАВЕЦЬКИЙ

12 ЗАПОВІДЕЙ ОПТИМІСТА

1. Не забувайте викидати сміття: ... з відра, з голови, з життя!

2. Коли ваші справи йдуть погано – просто не ходіть з ними.

3. Якщо помилку можна

виправити – значить, ти ще не помилився.

4. Найкращий вчитель у житті – досвід. Бере, правда, дорого, але пояснює дохідливо.

5. Дякую тим людям, які увійшли в моє життя і зробили його красивим. І спасибі тим, які вийшли з нього і зробили його ще кращим.

6. Завжди знайдеться хтось, кому не подобається те, що ти робиш. Це – нормально. Всім підряд по-

Не журись! Усміхнись!

добаються тільки кошенята.

7. Якщо хтось лається, злиться або ображається: «задавить» його своїм позитивом.

8. Своє життя треба влаштовувати до тих пір, поки життя не почне влаштовувати тебе.

9. Не хочу вас засмучувати, але... у мене все добре!

10. На граблі не наступаю. Я вже на них танцюю! І з кожним разом все віртуозніше.

11. Рецепт молодості: радійте кожній дрібниці і не нервуйте через кожну сволоту.

12. Найкращий день – це Сьогодні !!!

«Кохають не за переваги, а всупереч недолікам» (Вільям ФOLКНЕР (1897 – 1962), американський письменник, прозаїк, лауреат Нобелівської премії з літератури).

volyn.com.ua

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»

Що таке бути зараз мамою в Україні?

Фото з фейсбук-сторінки Лесі ЛИТВИНОВОЇ.

Фото – 5.ua.

● ДО СЛІЗ

«Я навіть не знаю, як тобі розповісти, що це таке – бути зараз мамою в Україні», – відповідаю їй я. Й це абсолютно чесно, бо бути мамою в моїй країні – це приблизно так само, як намагатися співати колискову, стоячи на хиткому табуреті із зашморгом на шії. І водночас відчувати себе щасливою, попри те, що світ летить у безодню

Леся ЛИТВИНОВА

...**Б**ути мамою в Україні – це що-секунди чекати на лаконічний «+» у «Сигналі», який тобі допомагала встановлювати невістка. А потім перерахувати ці «плюсики», як нескінчений роман, додаючи кожному власних сенсів. Це народжувати дитину в бомбосховищі й надсилати перше фото чоловікові, який востаннє був на зв'язку три дні тому. Й вірити, що у вас буде шанс побачитися втрюх.

Бо більше нема у що вірити в цьому світі.

Це – бігти з позицій під обстрілом і вголос кричати в небо: «Боженько, не сьогодні. Сьогодні – у малого день народження. Залиш йому хоч це свято. Не сьогодні, благаю!». А за кілька годин брехати про слабкий інтернет і вітати голо-сом, а не по відеозв'язку, аби не бачив, на кого ти схожа.

Це – обіймати, як востаннє в житті, побратимів сина.

Всіх, хто прийшов на його похорон.

Бородатих чоловіків і дівчат із порожніми очима. Чіплятися за їхні плечі й благодати залишитися живими.

Жити. За себе й за нього. Вдихати запах їхнього однострою із заплученими очима й на секунду повірити, що він – поряд.

Це – пригощати морозивом на вокзалі в Крамі (Краматорську. – Ред.) дорослу доньку, яка приїхала рівно на той час, доки Інтерсті «Київ–Війна» не вирушить у зворотному напрямку. Десь близько години. Робити дурні селфі, розповідати анекдоти й не зізнаватися собі, що насправді ти з нею прощаєшся. Бо вночі – штурм. І шанси повернутися – мізерні. Нехай запам'ятає тебе усміхнено. Нехай іще годину встигне побути дитиною.

Це – боротися за право народити дитину від полеглого чоловіка. Ставити на вуха половину країни, ламати законодавство, збирати конференції, забути про тугу та біль, на які

«Аби не загубився після ракетної атаки мій Костик...».

Фото – unhr.org.

«Не бійтеся, мої рідненькі. Я – з вами».

просто не залишається часу.

Бути сильною, бо стіни, на яку ти могла б спертися, більше немає. Але він так хотів дітей. Ви так хотіли дітей... Нехай вони прийдуть у цей світ.

«**Це – обіймати дитину так міцно, що коли втомлені МНСники нарешті дістануться до ваших тіл під завалами будинку, ці обійми нічим не можна буде розчепити.**

Це – пів ночі говорити з дорослою дитиною в іншому місті, вгамовуючи її панічні атаки, бо до найближчого укриття їй далеко, а дві стіни не вберегли нікого в сусідньому будинку минулого тижня.

І все, за що вона може вхопитися, – твій голос, що перебиває завивання сирени й

шум у вухах. «Не бійся, моя рідна. Я з тобою. Зараз той клятий МіГ сяде й можна буде спати».

Це – обіймати дитину так міцно, що коли втомлені МНСники нарешті дістануться

до ваших тіл під завалами будинку, ці обійми нічим не можна буде розчепити. Вони виявляться міцнішими за стіни, що не захистили вас від ворожої ракети.

Це – вдихати запах потиліці немовляти й плакати від щастя та страху. Бо ти геть не знаєш, чого вчити нову людину в

«... І безпорадно дивитись, як твоя дитина обіймає холодний камінь на татовій могилі...».

цьому світі. Бо світу, до якого ти звикла, більше немає. А в тому, який є, немає місця для цього крихкого щастя.

Це – збирати нескінченні посилки чи донати або гнати автівки з Європи, картаючи себе за те, що не встигаєш навіть поцілувати на ніч свого дорослого семирічного сина, який усе розуміє, нічого не просить і намагається тебе підтримати. Навіть коли ти від безсилля кричиш на нього, наче це може змінити божевільний світ.

Це – тягати якісь банки з домашньою консервацією втомленим хлопцем, яких вивели в сусіднє село на відпочинок. Силоміць відбирати в них брудний одяг, аби по-прати. Й вити вдома над тим одягом, просякнути брудом і кров'ю. І сподіватися, що десь там, в іншому селі, хтось теж притягне каструлю з домашнім супом своєму синові. Не нагодувати, а дати змогу хоч на добу відчути себе дитиною біля мами.

Це – їхати з дитиною в гості до тата на цвинтар. І безпорадно дивитись, як вона обіймає холодний камінь. Бо його обійми вже не пам'ятає. І тато для неї – тільки фото в телефоні й довгі розповіді перед сном. І це єдине місце, де вона може відчути його присутність.

Це вірити в свою дитину, навіть коли всі лікарі країни кажуть, що після таких пора-

лень не приходять до тям.

Жити в реанімації.

Тягти його з небуття в світло.

Згадувати, як міняти підгузок, як годувати сумішами, як робити масажики й чути зміни в диханні крізь сон. Усе майже так, як тоді, коли він був новонародженим. І дякувати Всесвіту за те, що він поряд. Хоч який, але все ще живий.

Це – чекати на свою дитину з полону.

Вишукувати рідне обличчя на ворожих Телеграм-каналах. Лякати, що можеш не впізнати його, бо вони всі – наче під копірку. Кожен другий може бути ним. Не виходити з дому, бо можна пропустити звістку про обмін. І говорити з ним. Без кінця говорити, сподіваючись, що він відчує тебе попри відстань.

Це – обирати школу не за рівнем знань, а за надійністю бомбосховища. Це шукати не танцювальний гурток, а дитячу школу дронів. Це замовляти для всієї родини браслети-адресники.

Це – мати тривожну валізку й аптечки по всіх кутках. Це купувати на день народження не крутий смартфон, а дрон у татів підрозділ. Дрон, названий іменем дитини. На щастя.

Це – жити з кривавою раною на місці серця. Що-секунди. Й, попри все, любити. Тією гострою любов'ю, яку неможливо відібрати. Бо це – майже єдине, що залишилось у тебе в житті.

Чи це гріх – нині модне «співжиття на віру»?

«Якщо чоловік і жінка щиро люблять одне одного, найкращим рішенням буде укладання Таїнства Шлюбу».

● СВЯТЕ І ГРІШНЕ

У сучасному світі все частіше можна зустріти пари, які живуть разом без офіційного шлюбу. Таке явище називають «співжиттям на віру» або громадянським шлюбом. Чи є це гріхом з погляду християнства? Чи можна виправдати таке співжиття бажанням перевірити сумісність характерів і сексуальних уподобань? І як це впливає на дітей, народжених у таких стосунках?

Протоієрей Ігор Андрес ВЕРЕТКА КАЗМІРЧУК, настоятель храму Волинської ікони Божої Матері села Богушівка Луцького району Іоанно-Богословського деканату та храму Святого Апостола Андрія Першозванного села Верхівка Луцького району Успенського деканату

він не підходить мені в ліжку? Ламати новостворену сім'ю? Розлучатись?». Треба знати і пам'ятати, що сексуальні стосунки Всевишній створив для помноження роду людського, після сотворення Адама і Єви «благословив їх Бог і сказав їм Бог: плодіться і розмножуйтесь, і наповняйте землю і володійте нею» (Бут. 1, 28).

СПІЛЬНЕ ЖИТТЯ БЕЗ ШЛЮБУ: ЩО КАЖЕ БІБЛІЯ?

З погляду християнського вчення, співжиття без благословенного шлюбу є

гріхом. Святе Письмо чітко говорить про те, що статеві стосунки мають бути в рамках подружжя. У Першому посланні до Коринтян сказано: «Чи ж не знаєте, що несправедливі Царства Божого не успадкують? Не обманю-

“

Співжиття без шлюбу є формою блуду, оскільки воно передбачає інтимні стосунки без освячення Богом через Таїнство Шлюбу.

те себе! Ані розпусники, ані ідолопоклонники, ані перелюбники... не успадкують Божого Царства» (1 Кор. 6:9-10). Співжиття без шлюбу є формою блуду, оскільки воно передбачає інтимні стосунки без освячення Богом через Таїнство Шлюбу. У Посланні до Євреїв підкреслюється: «Шлюб у всіх нехай буде в честі, і ложе шлюбне нехай буде чисте, а розпус-

ників та перелюбників судить Бог» (Євр. 13:4).

ЧОМУ ТАКІ СТОСУНКИ Є ПРОБЛЕМОЮ?

Руйнування справжнього значення шлюбу. Шлюб – це не просто формальність, а священний союз, встановлений Богом. Він ґрунтується на взаємній любові, довірі й відповідальності, а не на тимчасових випробуваннях.

Відсутність відповідальності. Співжиття без шлюбу дає можливість одному з партнерів легко вийти із стосунків, не беручи на себе обов'язків. Це часто веде до нестабільності й розчарування.

Моральні наслідки. Навіть якщо людина щиро вірить, що перевіряє стосунки, вона порушує Божий закон. А гріх веде до віддалення від Бога і внутрішнього дискомфорту.

ЯК ПОЗБУТИСЯ ГРІХА СПІВЖИТТЯ БЕЗ ШЛЮБУ?

Якщо людина усвідомлює гріховність співжиття на віру, найважливішим кроком є покаяння. Ісус Христос завжди відкритий до грішників, які щиро прагнуть виправити своє життя. У Святому Пись-

праведників, а грішників до покаяння» (Лк. 5:32). Сповідь перед священником допомагає отримати прощення і духовну підтримку.

Відмову від співжиття без шлюбу. Розрив із гріховним способом життя є необхідною умовою духовного оновлення. У Святому Письмі сказано: «Отож, умертвляйте ваші земні члени: розпусту, нечистоту, пристрасть, лиху пожадливість і захланність, що є ідолопоклонством» (Кол. 3:5). Це означає, що людина має змінити свій спосіб життя та дотримуватися Божих заповідей.

Укладання церковного шлюбу, якщо пара має серйозні наміри. Якщо чоловік і жінка щиро люблять одне одного, найкращим рішенням буде укладання Таїнства Шлюбу. Це освячує їхній союз і приносить благословення від Бога. «Тому покине чоловік батька і матір і пристане до своєї жінки, і будуть обоє одним тілом» (Бут. 2:24).

ЧИ ГРІШНІ ДІТИ, НАРОДЖЕНІ В «СПІВЖИТТІ НА ВІРУ»?

Діти не можуть бути винними за гріхи своїх батьків. У Святому Письмі сказано: «Кожна відповідатиме за власний гріх» (Єзек. 18:20).

Церква з любов'ю ставить до всіх дітей, незалежно від обставин їх народження. Вони є Божими творіннями, які мають право на благодать та християнське виховання.

Громадянський шлюб, або «співжиття на віру», з погляду християнства є гріхом, оскільки суперечить Божому задуму щодо шлюбу. Однак для кожної людини завжди відкрита дорога до покаяння і виправлення. Найкращий вибір для пари – укласти справжній християнський шлюб і будувати свої стосунки на Божих заповідях.

«Прошу повернути загублені 100 гривень...»

● ТЕПЛА ІСТОРІЯ

У нашому під'їзді живе самотня бабуся. П'ять років тому вона втратила чоловіка, а потім – і трагічно втратила сина

Віра НАША

Якось, за тиждень до свят, коли я поверталася додому, на дверях під'їзду побачила оголошення, написане від руки:

«Загублено 100 гривень. Прошу того, хто їх знайшов, повернути у квартиру №76. Пен-

сія – дуже маленька, немає за що хліба купити».

Квартира №76 – це оселя тієї бабусі. Я дістала зі свого гаманця 100 гривень і постукала в двері.

Коли віддала бабусі гроші, вона розплакалася і сказала:

– Ти – вже дванадцята людина, яка принесла мені ці гроші. Дякую тобі.

Я усміхнулася й пішла до ліфта, а бабуся раптом додала:

– Донечко, зніми, будь ласка, це оголошення з дверей... То не я його писала... – вона стояла у дверях своєї квартири й плакала.

«Я дістала зі свого гаманця 100 гривень і постукала в двері...»

«Дякуйте Богові за цих людей...»

● ВАЖЛИВІ СЛОВА

Це справжній дар – мати в житті людину, якій не байдуже, як ви почуваетесь, якій не потрібні вигода чи користь від спілкування, а просто щиро цікавий ваш день, ваш настрій, ваш стан душі

Саватій СОБКО, ігумен

У світі, де часто все вимірюється вигодою та інтересами, такі дзвінки чи повідомлення – як промінь світла. Вони нагадують нам, що ми – не самотні, що є ті, хто згадає нас без причин, просто тому, що любить і цінує.

Дякуйте Богові за цих людей, бережіть їх, відповідайте взаємністю. І самі не забувайте час від часу написати або подзвонити тим, хто вам дорогий, без жодної причини, окрім однієї – щоб вони знали: вони – важливі.

Воїн – у вегетативному стані, виплат – немає...

● ІСТОРІЯ ДО СЛІЗ

Закінчення. Початок – на с. 1

Наталія НАЙДУК, life.pravda.com.ua

«НЕ ЗНАЮ, ЧИ УСВІДОМЛЮВАВ БАТЬКО СВІЙ ЮВІЛЕЙ»

Моєму татові – 50 років. Але я не знаю, чи усвідомлював він свій ювілей у жовтні 2024-го. За рік до того він отримав важке поранення, два місяці був у комі. Ми взагалі не розуміли, чи житиме він. Звісно, вірили.

Тато нарешті розплющив очі, але він живе у «вегетативному стані свідомості». Я не знаю, чи впізнає він мене, чи розуміє, де перебуває і чи пам'ятає, хто він взагалі такий.

Як для будь-якої доньки, мій тато – найкращий у світі. До повномасштабної війни він ніколи не був у війську, навіть строкову не служив. Ми жили в містечку Бобровиця, що на Чернігівщині. Він працював охоронцем у Києві. Потім вони з мамою затилю будівництво будинку, тож тато поїхав у Чехію на заробітки. Повернувся додому в січні 2022-го, готувався до тривалішого від'їзду. Але почалася повномасштабна війна, тож 8 березня тато долучився до війська.

Він воював у Чернігові та на його околицях. Проти нас багато не розповідав, оберігав нас. Потім служив на прикордонні. А в травні 2023-го у складі 1-ї танкової бригади поїхав на Донеччину. Востаннє ми розмовляли навживо в серпні того ж року: тато приїжджав у відпустку.

«ПОРАНЕННЯ ОТРИМАВ НА СРІБНУ РІЧНИЦЮ ВЕСІЛЛЯ»

17 жовтня 2023-го у батьків було «срібне весілля». Але тато не привітав маму: до того кілька днів був без зв'язку, а на річницю отримав сильні поранення. Маму про це сповістили через кілька днів, коли тато перевезли в одну з лікарень Києва. Він був у комі, тіло посічене осколками. Найпідступніший «оселився» в стовбурі головного мозку. Це він зробив з мого сильного сміливого татка чоловіка, який слабо реа-

Фото із сайту life.pravda.com.ua

Олександр Адаменко під час служби в ЗСУ.

гує на світло, звук, і незрозуміло, чи впізнає рідних.

До квітня 2024 року тато перебував у реабілітації. Потім лікарі провели ВЛК, і за кілька тижнів його списали зі служби. Після цього татові припинили виплати, лікування та реабілітацію як військовослужбовця. Його перевели в палативне відділення цієї ж лікарні, а нам сказали шукати доглядальницю. У нас не було на це грошей...

Пам'ятаю першу ніч, коли ночувала в палаті. Це не передати словами: постійно прислухаєшся до дихання, ловиш найменший рух м'язів. А тато, бувало, розплющить очі, потім закочує їх під лоба. Він то червоніє, то синіє, то блідне. І ти не знаєш, що це – судома, епілепсія, напад?

Згодом тато перевели в нашу лікарню в Бобровиці, де він пробув до серпня 2024 року. За цей час МСЕК дала йому першу групу інвалідності. Чому? – цивільну. Сказали, що оформити інвалідність внаслідок війни можна буде одразу після. Потім тато два місяці був у Ніжині на реабілітації. Далі знову – Бобровиця. А в листопаді я забрала його додому.

Я постійно шукала, де нам зможуть допомогти. Згодом такі домоглася, аби його поклали в хоспіс при одній з лікарень у Чернігові. Він пробув там

до 27 січня 2025 року. Після цього за допомогою друзів ми вирушили на Рівненщину в інший лікувальний заклад. Як довго ми тут будемо – невідомо. Начальник госпіталю каже, що це залежить від того, скільки ми використали палативних пакетів.

Це дуже боляче бачити, що ти нічим не можеш допомогти найріднішій людині...

«ТАТО НЕ МОЖЕ ЗАСВІДЧИТИ СВОЮ ОСОБУ, ТОМУ МИ ЧЕРЕЗ СУД ПІВ РОКУ ОФОРМЛЯМО ОПІКУНСТВО»

Ми маємо багато проблем із тим, що тато не може засвідчити свою особу. В передостанньому виході на нуль він втратив особисті речі та телефон. Попросив від'єднати фінансовий номер у банку, аби хтось не скористався ним. А ось нову сім-картку зареєструвати не встиг: його знову відправили на позиції...

Без підпису тата ми не можемо оформити військову інвалідність, одночасно грошову допомогу при пораненні та, власне, скористатися вже виплаченими грошима.

Юристи порекомен-

Так воїн виглядає після поранення.

дували оформити опікунство. Ми подали до суду влітку 2024-го: за порадою адвокатів чекали на рішення МСЕК. Засідання тривали пів року. Татові признали судово-психіатричну експертизу ми везли тата з Бобровиці в Чернігів у холодній машині. Фельдшер відмовився супроводжувати, сів до водія. Ми з мамою всю дорогу стежили за станом тата. Інші переїзди так само супроводжувалися пригодами.

У середині лютого стан тата погіршився. І лікарі це пояснюють саме транспортуванням.

Ми переживаємо важкий період. І я бачу, що інші родини зустрічаються з тими ж проблемами: важ-

ко влаштувати пораненого на реабілітацію; немає розуміння, якою вона має бути; у багатьох побутових справах потрібен підпис, але людина не може його поставити; процеду-

ра визнання недієздатним – тривала; за безоплатне лікування чи реабілітацію все одно потрібно щось доплачувати.

Усі півтора року я живу під сильним моральним тиском. Проблем із документами не було тільки в бригаді: все видали без зайвої бюрократії. А так чи не в кожній лікарні, ЦНАПі, закладі ти приходиш і проши ніби не гарантовану війнам допомогу, а щось особисте. Це виснажує.

Мій тато воював півтора року, має важкі поранення. Та в мене складається враження, ніби медичні працівники не зацікавлені в поліпшенні його стану. Я чую: «Свіжі дослідження, реабілітація (хоч і пасивна), графік зміни положень тіла – не мають сенсу». На досвіді бачимо, що все ж мають. Та як це довести і отримати кваліфіковану допомогу?

Немає ні одного лікаря чи консилиуму фахівців, які спостерігали б за його станом, рекомендували реабілітацію. І очевидно, що без неї, без контролю професіоналів ситуація тільки погіршуватиметься. По факту я сама шукаю в інтернеті заклади, центри, телефоную і домовляюся про перебування. Буває, відмовляють...

Анна Адаменко каже, що найбільше коштів іде на ентеральне харчування пацієнта, купівлю ліків, які не покриває НСЗУ. Крім того, в деяких закладах дівчині доводилося купувати навіть підгузки та пелюшки. Відтак Анна відкрила збір. На своїх сторінках у соціальних мережах вона публікує звіти про витрати.

Дівчина мріє, аби вдалося влаштувати батька на реабілітацію в медичний реабілітаційний центр «Модричі», що на Львівщині. Поки заїзд туди перенесли двічі через заповненість закладу, а втретє – через погіршення стану Олександра. Проте родина не залишає надії на переведення у «Модричі». Тож збір коштів на перебування в закладі триває. Ви можете підтримати його.

ПриватБанк: 4149 6090 1935 0141 (Адаменко Т. А. – дружина)
PayPal: adamenko724@gmail.com
Конверт Приват
Якщо ж ви – фахівець, який може взяти на медичний супровід Олександра Адаменка, напишіть Анні в особисті повідомлення у фейсбуці або на електронну адресу: adamenko724@gmail.com.

ра визнання недієздатним – тривала; за безоплатне лікування чи реабілітацію все одно потрібно щось доплачувати.

Усі півтора року я живу під сильним моральним тиском. Проблем із документами не було тільки в бригаді: все видали без зайвої бюрократії. А так чи не в кожній лікарні, ЦНАПі, закладі ти приходиш і проши ніби не гарантовану війнам допомогу, а щось особисте. Це виснажує.

Мій тато воював півтора року, має важкі поранення. Та в мене складається враження, ніби медичні працівники не зацікавлені в поліпшенні його стану. Я чую: «Свіжі дослідження, реабілітація (хоч і пасивна), графік зміни положень тіла – не мають сенсу». На досвіді бачимо, що все ж мають. Та як це довести і отримати кваліфіковану допомогу?

Немає ні одного лікаря чи консилиуму фахівців, які спостерігали б за його станом, рекомендували реабілітацію. І очевидно, що без неї, без контролю професіоналів ситуація тільки погіршуватиметься. По факту я сама шукаю в інтернеті заклади, центри, телефоную і домовляюся про перебування. Буває, відмовляють...

Анна Адаменко каже, що найбільше коштів іде на ентеральне харчування пацієнта, купівлю ліків, які не покриває НСЗУ. Крім того, в деяких закладах дівчині доводилося купувати навіть підгузки та пелюшки. Відтак Анна відкрила збір. На своїх сторінках у соціальних мережах вона публікує звіти про витрати.

Дівчина мріє, аби вдалося влаштувати батька на реабілітацію в медичний реабілітаційний центр «Модричі», що на Львівщині. Поки заїзд туди перенесли двічі через заповненість закладу, а втретє – через погіршення стану Олександра. Проте родина не залишає надії на переведення у «Модричі». Тож збір коштів на перебування в закладі триває. Ви можете підтримати його.

ПриватБанк: 4149 6090 1935 0141 (Адаменко Т. А. – дружина)
PayPal: adamenko724@gmail.com
Конверт Приват
Якщо ж ви – фахівець, який може взяти на медичний супровід Олександра Адаменка, напишіть Анні в особисті повідомлення у фейсбуці або на електронну адресу: adamenko724@gmail.com.

Мій тато воював півтора року, має важкі поранення. Та в мене складається враження, ніби медичні працівники не зацікавлені в поліпшенні його стану. Я чую: «Свіжі дослідження, реабілітація (хоч і пасивна), графік зміни положень тіла – не мають сенсу». На досвіді бачимо, що все ж мають. Та як це довести і отримати кваліфіковану допомогу?

Немає ні одного лікаря чи консилиуму фахівців, які спостерігали б за його станом, рекомендували реабілітацію. І очевидно, що без неї, без контролю професіоналів ситуація тільки погіршуватиметься. По факту я сама шукаю в інтернеті заклади, центри, телефоную і домовляюся про перебування. Буває, відмовляють...

Анна Адаменко каже, що найбільше коштів іде на ентеральне харчування пацієнта, купівлю ліків, які не покриває НСЗУ. Крім того, в деяких закладах дівчині доводилося купувати навіть підгузки та пелюшки. Відтак Анна відкрила збір. На своїх сторінках у соціальних мережах вона публікує звіти про витрати.

Дівчина мріє, аби вдалося влаштувати батька на реабілітацію в медичний реабілітаційний центр «Модричі», що на Львівщині. Поки заїзд туди перенесли двічі через заповненість закладу, а втретє – через погіршення стану Олександра. Проте родина не залишає надії на переведення у «Модричі». Тож збір коштів на перебування в закладі триває. Ви можете підтримати його.

ПриватБанк: 4149 6090 1935 0141 (Адаменко Т. А. – дружина)
PayPal: adamenko724@gmail.com
Конверт Приват
Якщо ж ви – фахівець, який може взяти на медичний супровід Олександра Адаменка, напишіть Анні в особисті повідомлення у фейсбуці або на електронну адресу: adamenko724@gmail.com.

Мій тато воював півтора року, має важкі поранення. Та в мене складається враження, ніби медичні працівники не зацікавлені в поліпшенні його стану. Я чую: «Свіжі дослідження, реабілітація (хоч і пасивна), графік зміни положень тіла – не мають сенсу». На досвіді бачимо, що все ж мають. Та як це довести і отримати кваліфіковану допомогу?

Немає ні одного лікаря чи консилиуму фахівців, які спостерігали б за його станом, рекомендували реабілітацію. І очевидно, що без неї, без контролю професіоналів ситуація тільки погіршуватиметься. По факту я сама шукаю в інтернеті заклади, центри, телефоную і домовляюся про перебування. Буває, відмовляють...

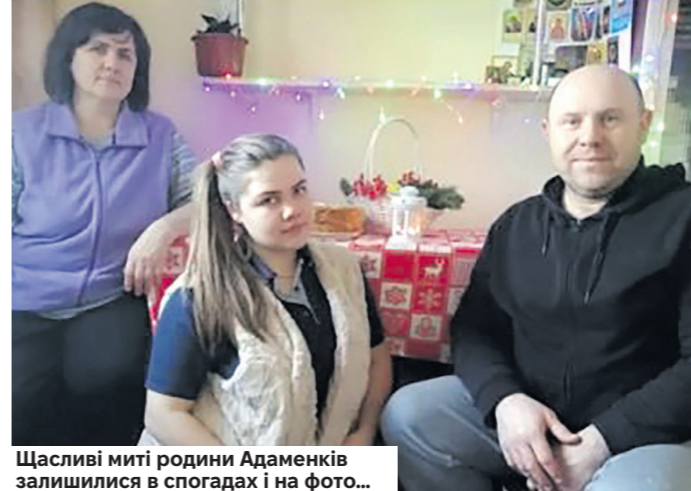
Анна Адаменко каже, що найбільше коштів іде на ентеральне харчування пацієнта, купівлю ліків, які не покриває НСЗУ. Крім того, в деяких закладах дівчині доводилося купувати навіть підгузки та пелюшки. Відтак Анна відкрила збір. На своїх сторінках у соціальних мережах вона публікує звіти про витрати.

День, коли Тамара і Сашко пообіцяли бути разом «у горі і в радості».

Щасливі миті родини Адаменків залишилися в спогадах і на фото...

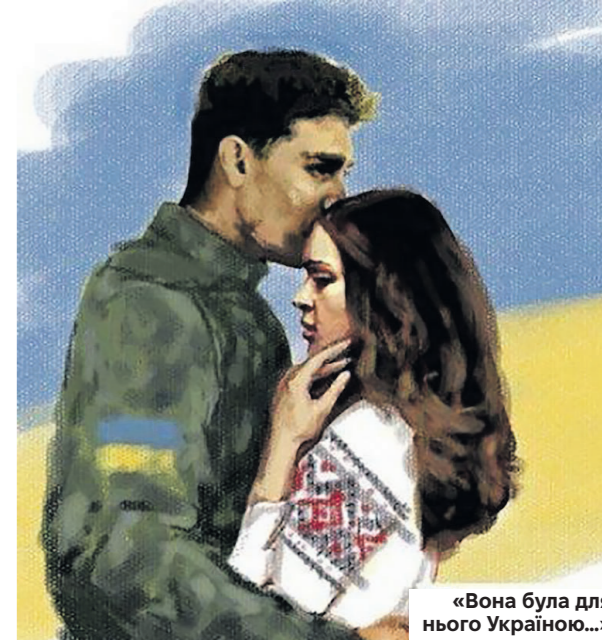
Анна, Тамара та Олександр Адаменки – в одній із лікарень.

Він її кохав, як весна кохає квіти...

● З ВИСОТИ ДУШІ

Вночі боявся поворухнутися, щоб не потривожити її сон. Завжди прокидався першим. Ні, не для того, щоб принести каву в ліжку. Каву вони пили разом на кухні. Він просто стояв біля вікна і чекав її, як ранок чекає сонця

Фото з фейсбук-сторінки Марії ГАВРИЛЮК-БУЖНЯК.

«Вона була для нього Україною...»

Марія ГАВРИЛЮК-БУЖНЯК

Вслухався у кроки її босих ніг по паркету. Ловив її погляд, який нектаром наповнював душу.

Обвивав руками її тіло, як трояндовий кущ обвиває найкращу арку зодчого.

Він спивав її губи, як сонце спиває острівки снігу в березні.

Вдихав запах її волосся. І мовчав тим мовчанням, перед яким слово – безсиле.

Він починав день із неї.

Але одного ранку йому завадили це зробити.

Почалася війна... І він без вагань взяв у руки зброю, щоб захистити її.

Вона була для нього Україною.

Прощаючись на вокзалі, він не бачив її сліз.

Він просто відчув, як вона розчинилася в ньому.

Відчував її присутність у кожній частинці власного тіла: в серці, на губах, у венах, під шкірою.

В ту мить він пообіцяв собі, що виживе.

Бо він знав напевно, що без нього не виживе вона...

Цінуйте кожну мить життя!

«У тебе ще 40 років життя...»

● ВАЖЛИВІ ІСТИНИ Звучить непогано. Але... у тебе залишилось лише 40 років, щоб пережити літо, – ось це вже змушує замислитись

З фейсбук-сторінки Валентини АНДРІЙЧУК

Можливо, тобі залишилося тільки 40 ра-

зів відчувати літнє тепло на шкірі.

40 разів побачити, як восени змінюється колір листя.

40 разів зустріти зимову прохолоду та перший весняний дощ.

А може, й менше. Можливо, 10. Або 5. А може... просто зараз – останній раз.

Ми живемо так, ніби безсмертні. Відкладаємо мрії, кохання, пристрасті «на

потім».

А що, якщо «потім» ніколи не настане?

Що, як сьогодні – твій останній ранок, коли ти відчуваєш аромат кави?

Останній день, щоб сказати комусь: «Я тебе люблю»?

Це – не песимізм. Це – тверда правда життя.

Не марнуй сьогодні. Завтра може не настати.

«Я тобі – батько! Доню, у мене гроші є, я все для тебе зроблю...»

● ЖИТТЄВІ ДРАМИ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Любов ПЛІТКАРКА,
plitkarka.com.ua

Віка від несподіванки не могла отямитися. Вона мовчала і весь час дивилася на свекруху, ніби шукаючи захисту. Так, вона зовсім не пам'ятала батька, але всю його історію знала. Знала її й Тамара.

Антоніна і Тамара дружили з дитячого садка і були завжди сусідами.

Школа, перше кохання, заміжжя, розлучення... Все це було відомо.

Обидві жінки пережили не найкращі часи та завжди підтримували одна одну.

Тамара втратила чоловіка, коли її синові Сергію було тринадцять.

Дві матері – одиночки, їх діти дружили. Сергій і Віка одружилися на останньому курсі інституту. Подруги поріднилися, але невдовзі Антоніні не стало – серце...

– З'явився! А тебе знати не знаємо, і як звуть теж не

«Вас тут ніхто не чекав і не чекатиме. У мене нема батька».

пам'ятаємо! Вирішив знайти притулок на старості років? А ти знав, як Тоня жила? Як її все далось? А де ти був, герой?!

Дочку виховав? Що ти їй дав у цьому житті?

– Ти цей, Тамаро, помовч. Я не до тебе прийшов. Якщо не-

має Тоні, то дочка в мене тут. Обставини в мене були. Не міг я з ними жити.

– Казкар! Не міг! Я все пам'ятаю – і сльози Тоні, і її надії. Ти ж ні копійки не дав.

– Не міг я себе видати.

– Оце так герой! Ми знаємо, де ти був. Шукали тебе, гроші були дуже потрібні. Родичі тебе на «тепленьке» місце влаштували. Ти жив і ні в чому собі не відмовляв. Охорона до тебе нікого не підпускала. Що змінилося? Крах бізнесу прийшов?

– Не найкращі часи у мене були. Я вивів свої гроші з бізнесу родичів. Квартиру змінив. Живу один, дітей нема, а грошей – багато. Ви б хоч у хату запросили.

– А тут ти навіщо? Хату подивитися?

– А ось це не твоя справа, я до дочки приїхав. Ти тут – ніхто, тож просто відійди.

– Чоловіче?! Я тобі – батько! Доню, у мене гроші є, я все для тебе зроблю. Заповіт напишу.

– У мене немає батька, я

вам – не донька. Заповіту не потребу. Ідіть.

Собачка почала гавкати. Чоловік попрямував до виходу.

Більше йому нічого не залишалося.

Майже сорок років минуло після його втечі з сім'ї. Вирішив на старості років купити собі сім'ю, дочку, догляд?

«**– У мене немає батька, я вам – не донька. Заповіту не потребу. Ідіть.**»

Так, гроші в нього були. Квартира, будинок, рахунок у банку.

Думав, що його приймуть, пошкодують, на гроші клоунуть. А потім він їм усе й віддасть.

Куди і до кого йти? А більше немає нікого.

Чоловік сів у машину та й поїхав.

– Мамо, бабусю, ми приїхали!

Дві дівчинки бігли до будинку від машини. За ними йшов Сергій, єдиний чоловік у їхній родині.

Собачка радісно стрибала, а кіт вийшов на ганок зустрічати своїх маленьких хазяйок.

Вишневий пиріг стояв на столі.

Усі пили чай. Дівчата навперей розповідали про табір, про друзів. Вражень у них було багато.

Віка одразу забула про візит батька. В її житті він нічого не означає. А ось сім'я для неї – це все...

Є люди, яким ви могли б подарувати ціле море...

● ПСИХОЛОГІЯ ВЗАЄМИН

Море себе, море свого тепла, своїх слів, відчуттів, мрій. Море кольорових хвиль настрою. Море радості, море спогадів. Море свят і ніжності

Лілія ГРАД, психолог

Та їм не потрібне ваше море. Їм вистачає просто склянки води. І вони беруть цю склянку. Навіть щиро дякують. Навіть часом повертаються ще. І залишаються рівно на стільки, скільки потрібно, аби випити ту склянку води. А потім йдуть.

А ви залишаєтеся сидіти зі своїм незатребуваним морем. І сльози образи розчиняються в його солоній воді, змішуючись із вашою гіркотою. І з часом ви самі стаєте гірко-солоними. Нестерпними. Замкненими. Нещасними. Ви злитесь, ви на-

рікаєте: «Як так? Я готовий був віддати море, а вони взяли тільки склянку!».

Справді, боляче. Але, якщо добре подумати, ніхто ж вас не просив про море. Просили лише трошки води. Може, тому що десь у них уже є своє море – не краще й не гірше за ваше, просто рідне і зрозуміле їм.

Тому варто пам'ятати: не

варто міняти море на склянку. Склянку – на склянку. Море – на море. А ніщо – на ніщо. І тоді не буде ображених дарувальників морів і тих, хто нічого не підозрює, – просто хотів напитися.

Не буде залежних і байдужих. Не буде тих, хто вимагає любові понад міру, і тих, хто не може за це заплатити.

А якщо без метафор – не намагайтеся дати людям більше, ніж вони хочуть взяти. І не вимагайте від них більше, ніж вони можуть вам дати.

«Як так? Я готовий був віддати море, а вони взяли тільки склянку!»

Найважливіше – щоб її чули...

● ВІН + ВОНА

**...Якось я спитала бабусю:
– Бабусю, а що потрібно жінці для щастя?**

чить чи вередує. Особливо тоді. Бо в тому – її потреба у теплі, у присутності, в увазі. І це – цінніше за будь-які дарунки.

Жінка – створіння тонке, чутливе, суперечливе. Якщо чоловік перестає її помічати, прислухатися до неї – вона гасне поруч із ним. Або – йде.

Ельчин САФАРЛІ

Вона саме прасувала дідові вельветові штани – обережно, з любов'ю, як святиню, – й тихо відповіла:

– Жінці найважливіше – щоб її чули. Навіть, коли вона бур-

Дідові вельветові штани обережно, з любов'ю, прасувала бабуся...

Ольга ЧОРНА

Хата «росла» поволі. І врешті-решт вони з донькою справили новосілля. А невдовзі й наречений для Галини знайшовся. Дмитро пристав у прийми. Варка виділила молодим найбільшу кімнату. І далі десь пропадала по неділях і святах.

Допитливі «сільські сороки» хотіли вивідати в зятя, куди мандрує його теща, але той не знав. Із цікавості якось запитав у Галини. Та звично відповіла:

– Мама до міста поїхала.

...Після шістдесяти років Варка почала втрачати зір. Галина вмовляла, аби матір поїхала до районних медиків. Може, якісь краплі пропишуть. Чи окуляри. Але мати вперлася:

– Не треба мені ніякого ліку. Ніщо не допоможе. То – кара Господня.

– Кому ви зло вчинили?

– Собі, Галю, собі.

– Про що ви, мамо?

– Тобі це треба знати?

Невдовзі світ потемнів для Варки. А селом пішов новий поголос:

– Може, таки правда, що Варка біля храмів побиралася. Тепер за гріх розплачується. Зовсім незрячою стала.

– Певно, вже й хата нова не мила.

– Не можна хворою прикидатися. Бо так воно й станеться... вже сталося.

– Може, хтось останні копійки їй кидав. Шкодували. А тепер напам'яцки подвір'ям ступає. Далі хвіртки не виходить. Онучка росте, а Варка її не бачить...

Галина приводила матір до сільської церкви. Варка сідала в кутку на лавці, і з її незрячих очей текли сльози. Ніхто ні про що не запитував жінку. Одні сторонилися. Інші знали: нічого не вивідають. А вона й священникові під час сповіді не розповіла того, що таїла в душі. Може, колись...

...Галина збиралася до міста.

– А чому серед тижня? – запитала Варка. – Це який нині день?

– Середа, мамо. У поліклініку їду. З очима щось...

Варка зойкнула і завмерла.

«Не треба мені ніякого ліку. Ніщо не допоможе. То – кара Господня».

– Вам недобре, мамо?

– Серце тисне. А ти їдь, Галю, їдь.

...За кілька тижнів до смерті Варка «висповідалася» доньці. Розповіла, що справді стояла з простягнутою рукою біля храмів. Хотіла зі злиднів трохи вилізти. Хату збудувати, бо стара на голову завалилася б. От і вдавала незрячу. Бо хіба винна, що вдовою рано залишилася. І від родини помочі не дочекалася...

“

На матір не гнівайтесь. Гнів не принесе ні прощення, ні спокою. А молитва творить дива.

– А я думала, що ви просто до міста їздили. Тільки не могла втямити, що ви там робили по неділях і великих святах.

– Сліпота моя – це гріх, який мушу спокотувати.

– Як же в цій хаті далі жити, мамо?

– Не ти ж милостиню просила.

– Кажуть, гріх на цілі покоління падає...

...Варка померла.

Краплі Галининим очам не допомогли. Окуляри прописали. Галині здавалося, що тепер вона материн гріх спокотує. І дуже боялася. За себе. За доньку. За маленьку внучку. І не знала, як цьому зарадити...

Коли на зір поскаржилася донька, Галина аж похитнулася.

– Вже третє покоління, – мовила тихо.

– Ви щось сказали, мамо?

– Ні, то я про себе.

...У селі вже майже не згадували про Варку. Хіба що зрідка хтось зі старших людей. А Галину переслідував незрячий гріх, якого вона боялася гірше смерті.

Згодом почала ходити в окулярах і внучка. Галина після цього аж заслала. Донька заспокоювала: лікарі сказали – нічого страшного немає. Тепер у багатьох дорослих і дітей поганий зір.

Проте Галину це не тишило. Вона знала страшну таємницю. Її почали лякати ночі. Бо може статися так, що прокинетесь, а ранку не побачить. І хай Бог милує, аби ця ніч тривала так довго, як у її покійної матері...

...Галина завела розмову зі священником на автобусній станції. Вона не знала отця. А він не знав її. Вони роз'їдуться, і, можливо, дороги не зведуть їх більше ніколи. Тому й вирішила довірити йому свої переживання та

страхи. І запитати поради.

– Отче, я нікому не можу розповісти свою таємницю. Навіть рідній доньці. І більше не можу носити її в серці. Вислухайте мене, будьте ласкаві.

Священник уважно слухав. Коли жінка замовкла, він також замислився. А потім мовив:

– Тепер вам потрібно ходити по храмах. Молитись за материну душу. І за рідних своїх. І нічого не бійтеся – вірте в милість Господню. Бог добрий та милосердний. На матір не гнівайтесь. Гнів не принесе ні прощення, ні спокою. А молитва творить дива.

Отець благословив Галину і пішов до свого автобуса. А їй розвиднілося на душі.

... Галина дала собі обітницю: відвідуватиме різні храми, поки зможе. З кожної церкви чи монастиря привозить свячену воду і свічку. Скроплює хату. Запалює святий вогник. Чомусь таке на думку прийшло...

Варка збирала по храмах гроші. А Галина збирає, нанизує на невидиму вервечку молитви. Очі вже геть погані стають. Але вона ще бачить ранки. Сонячні дні. Усмішки своїх рідних. Вірить: молитва – це свята купіль. Святий сповиток. Оберег її родини. І відпущення гріхів для матері...

Знак запитання

● СІМЕЙНЕ ЧТИВО

Жив собі на світі знак запитання. Був дуже привабливим і, як усі, властиво, знаки запитання, вельми інтелігентним. Проте він певний час мандрував по країні сумний та пригнічений, сповнений гіркоти й розчарування. Скидалося на те, що він став нікому не потрібний

Знак запитання шанує свободу й відповідальність ближнього.

окулику. Тільки й робили, що викрикували: «Вперед! Зупинися! Рушай! Геть з дороги!».

Знак окулику є розпізнавальним знаком людей зухвалих і брутальних, а саме такі нині володіють світом.

На вулицях, де знак запитання ще донедавна почувався королем, вже ніхто нікого не питає: «Як живеш?». Це питання витіснено вигуком: «Обережно!». Ніхто не зупиняв свого автомобіля, щоб у віконце запитати: «Вибачте, я правильно їду до Бергамо?». Тепер усі користувалися супутниковою навігацією, що дає чіткі, недвозначні вказівки, наприклад: «На перехресті повернути праворуч!». Змучений блуканнями, знак запитання прибавив до однієї родини. Діти завжди любили знаки запитання!

Та в тій родині батько з сином-підлітком чи не цілими днями вели словесні двобої, постійно використовуючи

знаки окулику.

– Ти ніколи мене не слухав!

– Твоя думка мене не цікавить. Я – тут господар!

– Ну, годі з мене. Я йду назавжди!

Батько був геть знесилений, а син – розчарований і пригнічений, ще й – агресивний. Обидва сильно страждали, бо ж немає нічого болючішого, ніж бути поруч фізично, а душею – далеко-далеко.

Знак запитання став підлюстрою і при першій зручній нагоді вступив у дію. Батько, нахмурений, зі стисненими кулаками, вже ладен був надавати стусанів норовистому синові, аж раптом із його вуст вихопилися слова:

– А що про все це думаєш ти? – пролунали слова, що

збентежили самого мовця.

Син стояв приголомшений:

– Тобі, справді, цікаво знати, батьку?

Той підтвердив. І поволі розпочалася розмова.

Насамкінець вони промовили майже водночас:

– Ти все ще любиш мене?

Знак запитання був щасливий. Він затанцював із вихлясами й перевертами аж на самісінькій люстрі.

Знак запитання не агресивний, не зухвалий, не брутальний – він шанує свободу й відповідальність ближнього.

От і Святе Письмо рясніє знаками запитання: «Де ти був, Адаме?», «Каїне, де твій брат?», «Чи й ви хочете Мене покинути?», «Петре, ти любиш Мене?».

Бруно ФЕРРЕРО, католицький письменник, священник-монах

Усі дедалі частіше зверталися до його запеклого ворога – знака

«Кохання так коротке, а намагання забути так довге» (Павло НЕРУДА (1904 – 1973), чилійський поет, лауреат Нобелівської премії з літератури).

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ» volyn.com.ua

Квіти для Квітослави

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Її робочий графік був вкрай щільним. Здавалося б, не мала жодної вільної хвилини. До 14:00 вона навчалася у ветеринарному коледжі, а з 15:00 і до опівночі працювала касиром у ресторані швидкого харчування

Олена ЗУБ

Життя дівчини не було встелене трояндами. Хіба що колючками від них. Воно контрастувало з легким іменем юнки – Квітослава. Батьки дуже любили наші рідні слов'янські імена, а ще ненавиділи посередність, тому й нарекли доньку таким рідкісним. Шкода, що вони рано покинули цей світ...

Квітослава мешкала з бабусяю. Підтримувала молодшу сестричку. Не здавалась і невтомно працювала, не надто зазираючи вперед. Звісно, вона мріяла, планувала. Здебільшого про те, що коли-небудь відкриє власну ветеринарну клініку. Квітослава любила тварин. Надто двох своїх пухнастих котів. Проте бачилася з ними мало. Добре, що взагалі встигала поїсти.

Словом, як вже зрозумів читач, часу на особисте життя дівчині не вистачало. Та й не дуже воно її хвилювало. Більш нагальними поставали фінансові питання. Бо з бабусяною пенсією багато потреб не задовільниш. Тож доводилося поєднувати навчання з роботою.

Того вечора в ресторані було, як майже й завжди,

А в записці до букета незнайомим почерком зазначалося: «Квіти для Квітослави у день нашого знайомства. Твій Саша».

людно. Цигани юрмилися за столиком гамірним веселим натовпом. Підлітки загадково перешіптувались або мовчки «длубалися» в телефонах.

Тим часом дівчина привітливо обслуговувала клієнтів. Якою б утомленою вона не була, але завжди дотримувалася протоколу, ввічливо усміхаючись.

“

Квіти для Квітослави. Якщо хочеш дізнатися як звуть мене – телефонуй за цим номером телефону.

Раптом всередину увійшов веселий парубок років двадцяти п'яти. У тому місті він був у кількадечному відрядженні. Щоб перекусити, відвідав заклад, де працювала Квітослава.

Надійшла черга Олександра (так звали веселого парубка). Випадково кинувши погляд на бейджик Квітослави, він зацікавлено примружився.

– Швидше, швидше... Не

затримуйте чергу! – почувлося ззаду.

Олександр розплатився і відійшов трохи в бік так, щоб змогти уважніше прочитати рідкісне ім'я.

«Дійсно, Квітослава! Мені не здалося!» – подумав хлопець. Але як би не намагався він підійти до дівчини, натовп клієнтів не давав йому цього зробити. Врешті-решт вона пішла на технічну перерву, а коли повернулася – ситуація повторилася.

Квітослава сподобалася Сашку і він вирішив, що буде прикольо лишити їй на прилавку квіти із запискою. Це буде оригінальний спосіб і шанс познайомитися.

Наступного дня Олександр пішов у найближчий квітковий магазин і купив там білих тюльпанів. До букету він підкріпив милу листівку з етнічним орнаментом такого змісту: «Квіти для Квітослави. Якщо хочеш дізнатися як звуть мене – телефонуй за цим номером телефону».

Сашко дочекався вечора і заскочив у ресторан. Квітослава була як завжди зайнята. Пробравшись до прилавка, поближче до робочого місця дівчини, він лишив їй заповітний подарунок. Квітослава помітила його вчинок, але не мала часу хоч якось зреагувати. Коли ж вони зустрілися поглядами, парубок підморгнув і покинув заклад.

...У кінці зміни дівчина детальніше оглянула подарунок і подумала: «Чому б не зателефонувати».

– Класно, що у тебе таке ім'я, – говорив парубок у трубку мобільного телефону, – воно оригінальне, українське і рідкісне. Не те, що в мене. Покличеш – і пів вулиці озирнеться. До того ж чуже, незрозуміле.

– Зате значення у цього імені дуже благородне – «захисник людей», – заперечила Квітослава, – це грецьке ім'я.

– Воно мені ні про що не говорить, адже я не грек. А ось твоє ім'я – зрозуміле з першого ж разу, а значить – своє, рідне.

Вони ще довго балакали про імена у різних культурах, про улюблену музику, письменників, хобі... Одним словом, не могли наговоритися і ніхто не хотів першим завершувати розмову.

...А наступного дня Квітославу знову зустрів букет на робочому місці. І запрошення на побачення.

...Через місяць Олександр повернувся у її місто із обручкою. Вона, звісно, сказала: «Так».

...А ще через рік – розпочалася війна. І її Сашко добровольцем пішов захищати Батьківщину.

...Через місяць Квітославі повідомили, що вона уже сім тижнів носить під серцем дитину. Хотіла одразу розповісти про це Олександру, але його телефон був «поза зоною досяжності»...

...А через кілька днів Квітослава вийшла на роботу у прозорій чорній хустинці.

...Ще через місяць її на робочому місці зустрів... великий букет із білих тюльпанів і записка. У ній незнайомим почерком зазначалося: «Квіти для Квітослави у день нашого знайомства. Твій Саша». Це Олександр із побратимом перед останнім боєм домовилися: хто виживе, буде передавати квіти дружині побратима на дні народження – її і його, і в день їхнього знайомства. Це був день, коли Саша на бейджику прочитав: «Квітослава».

«Допоможіть першому...»

● СВІТ ВРЯТУЄ ДОБРОТА!

Якось один чоловік, повертаючись трасою додому, помітив на узбіччі літню жінку. Навіть у сутінках було видно – їй терміново потрібна допомога. Чоловік зупинив свою стареньку «ластівку» біля її «Мерседеса». Машина ще шипіла, коли молодик вийшов із неї

#Ланцюжок добра

Старенька намагалася усміхнутися, але хвилювання було написане на її обличчі. Вже більше двох годин вона стояла тут, і жоден водій не зупинився. А він? Він виглядав небагатим, трохи втомленим... А раптом небезпечний? Ці думки крутилися в її голові.

– Добрий вечір, – привітався чоловік. – Вам допомогти? Сідайте в машину, там тепліше. Я – Браян, Браян Андерсон.

Проблема була проста – пробилося колесо. Але для старенької, яка опинилася сама посеред траси під вечір, це здавалося катастрофою. Браян швидко впорався із заміною – забруднив руки, подряпав пальці, але жодного разу не поскаржився.

Коли вже все було майже готово, жінка опустила вікно і заговорила. Розповіла, як важко їй останнім часом. І щиро сказала, що ніколи не зможе віддячити йому як слід.

Браян лише усміхнувся. Вона запитала, скільки винна? Він одразу ж відмовився від грошей. Згадав, як колись і йому хтось допоміг без жодної винагороди.

– Якщо дуже хочете віддячити, – сказав він, – допоможіть першому, хто буде потребувати цього. І пригадайте мене.

Браян почекав, доки авто зникне з горизонту, і з усмішкою поїхав далі у своїх справах.

Старенька, все ще зворушена, зупинилася трохи згодом у придорожньому кафе на заправці. Приміщення було убоге – старі столи, зношені серветки. Але увагу привернула офіціантка – виснажена, вагітна, на вигляд – сьомий місяць. Але вона усміхалася. Усмішкою, в якій заховано і втому, і тривогу, і віру. Жінка на «Мерседесі» раптом упізнала в ній себе – пів години тому вона сама стояла на трасі з такою ж усмішкою й відчаєм.

Коли вона доїла свій суп і випила чай, то залишила під серветкою купюру у 100 доларів. І ще чотири – заховала під нею. Та пішла, не сказавши ні слова.

Офіціантка підійшла, щоб прибрати... І побачила записку:

«Ти мені нічого не винна. Я тебе розумію. Недавно і мені допомогли без жодної винагороди. Тепер і я допомагаю. Якщо захочеш мені віддячити – просто не дай цьому ланцюжку добра зупинитися на тобі».

Очі жінки наповнилися слізми. Вона більше не відчувала втоми. І хоч клієнтів ставало тільки більше – працювалося легко.

Повернувшись додому пізно ввечері, вона притислася до свого чоловіка, який спав після важкого робочого дня. Він так хвилювався про гроші, так старався...

Вона поцілувала його в щоку й прошепотіла:

– Усе буде добре. Я дуже тебе люблю, мій Браян Андерсон.

Бо доброта – вона завжди повертається. І якщо ми колись отримали від когось світло – наш обов'язок передати його далі.

«Я ж обіцяв тобі донечку Вікторію!»

● ЛЮБОВ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ!

Тетяна бігла по сходах вверх. «Встигнути б, встигнути б!» – стукало в скронях. Невже вона помилилася, невже? Зверху прочинилися двері і владний чоловічий баритон спокійно промовив:

– Та не лети ти так, ще «зашпонтаєшся».
Я – тут. Нікуди спішити!

“
Вона сповзла і обняла його покалічені ноги. Вона чула від інших, які тортури витримували хлопці у тих ворожих застінках.

«Це був Він. Її коханий! Її виплакані очі».

Ірина СТЕПАНЯН

Ще був Він. Її коханий! Її виплакані очі. Вона його чекала з осені, коли їй сказали, що його точно звільнять, що його обмінюють! Проте ноги летіли швидше за думки.

– Ох!

Вона впала в обійми чоловіка, який стояв біля прочинених дверей, де за ними виглядала усміхнена заплакана його мати і двоє дітей.

Вона сповзла і обняла його покалічені ноги. Вона чула від інших, які тортури витримували хлопці у тих ворожих застінках, тому боялася, що завдасть болю.

– Не треба, не плач... Усе добре. Мені повезло, – тихо промовив він. – Тепер ми знову разом. Усе добре...

...Через день зібралися увечері друзі та знайомі Героя і, вітаючи його на рідній землі, обмінювалися короткими репліками. Чоловіки були більш у задумі, жінки з цікавістю розглядали його...

– Тату, тату, розкажи, як там? – запитав старший син.

– Там... Ех. Нічого доброго там немає. Немає нічого розказувати!

– Не надокучай татові, – сказала Тетяна. – Що тут

розказувати, вчися краще, он, математику запустив і фізику...

Коли гості пішли і остання помита тарілка стала на звичне місце у кухні, Тетяна для себе зазначила, що в хаті щось занадто тихо. Вона вклала малого і почула якесь притишене бурмотіння з кімнати старшого. Стала прислухатися.

– Ось тут, дивися, бачиш, – почула вона слова чолові-

ка. – Тут твоє слабе місце. Ти повинен вивчити правило. У нас багато хлопців навчалися просто на полі бою. Декому не вистачило знань з фізики, а тут, бачиш, тут ти неправильно порохував, а це, знаєш, це потім вилазить в те, що ти не тільки себе, ти й інших у пастку ворога можеш загнати. Добре вчися, сину, знання з математики та фізики дуже потрібні для виживання...

Тетяна не розказала чоловікові підслуханого, а подумала, що вдячна Богові, що почув її молитви і повернув Батька до дітей. Вона спокійна за їхнє майбутнє, якщо поряд буде така надійна і всерозуміюча опора.

– Ну, а ти що будеш робити? Як ти подивишся, щоб знову згадати своє ремесло. Кажуть, ветеранам дають гранти, зможеш піднятися, візьмеш до себе в команду таких, як ти...

Він посміхнувся і пригорнув дружину до себе.

– Ти завжди – попереду. Так, я, напевне, прислухаюся до твоєї поради. Перед тим, як додому потрапити, я лежав у госпіталі, там хлопці розказували, що дрони можна ремонтувати. Думаю, візьму кума і ще пару хлопців, спробуємо.

Сидіти вдома на твоїй шії не буду, – засміявся він. – І потім – я ж обіцяв тобі донечку Вікторію!

– Бешкетник! Ну тебе! – заборсалася в обіймах чоловіка Тетяна.

...А через рік вона штовхала перед собою рожеву коляску, з якої дзвенів дитячий сміх. Люди обминали її і посміхалися: «Так гарно. Мамине щастя. Надія...».

● ХАТА-ЧИТАЛЬНЯ

Якось одна жінка, якій було вже під п'ятдесят, вирішила забрати до себе свою стареньку бабусю, яка майже втратила зір через похилий вік

facebook.com/zhytta

Бабусі було вже майже дев'яносто. Її руки, колись сильні та працюючі, тепер нагадували сухі гілочки. А колись вони тримали сапу, доїли корову, в'язали снопи, місили тісто, купали дітей... Тепер ці рученьки лише легенько поправляли поживку хустинку, і з очей, що нічого вже не бачили, котилися непрошені сльози.

Здавалося б, умови в неї тепер добрі: тепло, чистота, зручності в хаті, м'який диван, смачний обід на столі. Хату в селі продали, худобу теж – ну як могла б бабуся самотужки впоратись? Тому онука й забрала її до себе.

Здавалося, саме час бабусі відпочивати. Але як знайти спокій, коли все життя ти була при ділі? Старенька не могла звикнути до бездіяльності – душа тужила за роботою.

Щодня бабуся навпаки мила посуд. А онука,

Легенька, як колос на вітрі, але міцна, як хліб на столі...

Фотоджерело: facebook.com/zhytta

Бабуся й до останнього дня старалася щось зробити – витерти, скласти, перемити.

повернувшись із роботи, тихо перемивала все ще раз, витирала підлогу, прибирала плями зі стін. І хоч як інколи втома підступала, ніколи не дорікала, а вранці казала: «Бабусю, ти так гарно все вимила, дякую тобі!» І бабуся усміхалася, почувалася потрібною. Бо найголовніше

для неї було – не відчувати себе тягарем, знати, що ще може стати в пригоді.

Бабуся щоранку шукала ганчірочку, витирала пил, складала речі, питала: «А ще є посуд? Я помию!». І в тому питанні було не лише про посуд – то було про її життя, про її бажання залишатися потрібною.

Чи велика це справа – перетерпіти і перемити за бабусю? Це ж – не героїстство, не якийсь великий подвиг. Але в тому й була справжня любов – у терпінні, у дрібних щоденних турботах, у мовчазній підтримці.

“
Чи велика це справа – перетерпіти і перемити за бабусю? Це ж – не героїстство.

Так і жили вони – п'ять літ. Бабуся й до останнього дня старалася щось зробити – витерти, скласти, перемити. Бо серце просило роботи, бо так вона й жити навчена.

А онука – любила її без міри. І, може, найбільше – саме в тій дрібниці, в той пізній час, коли перемивала посуд за бабусю. Бо в тім і була любов – проста, легенька, як колос на вітрі, але міцна, як хліб на столі.

● НА ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

«Старіє світ, старіє мати...»

Галина ПОТОПЛЯК

Рука в руці. І на руці. Сльоза стікає по щоці. Тремтить губа, що тут сказати. Старіє світ, старіє мати.

Уже і серце барахлить, І вже похилена сидить. І вже її краса змарніла, Коса давно вже посивіла.

«Побабчилась» на пальцях шкіра. Але в душі – любов і віра, А в серці – щем від тої втрати. Старіє рідна, що сказати.

Що тут повідати, коли Її сади перецвіли І облетіли якось вмиль, А пух і досі ще летить.

А її руки, мами руки, Вони, як переспілі луки, І як потріскана земля, І як суха-суха криниця.

І пальці ці, ці грубі пальці, Лягали ниткою на п'яльці. Лягали хрестиком на ниву І гнали в ніч корівку сиву.

А нині мамині долоні Лежать спокійно на ослоні І гладять котика, і гладять, І ще весною бульбу садять...

«В одній годині кохання – ціле життя» (Оноре де Бальзак (1799 – 1850), видатний французький письменник і драматург).

volyn.com.ua

«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»

Рецепт класичної дріжджової паски від Євгена Клопотенка

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

Існує безліч рецептів випікання пасок на Великдень. Ми пропонуємо класичний варіант – на дріжджах з додаванням молока та сметани

Євген КЛОПОТЕНКО, шеф-кухар, ресторатор, громадський активіст, блогер та телеведучий

Шо-перше, він досить простий, по-друге, перевірений роками, тож просто дотримуйтеся чіткої «покроковки» – й ваш святковий стіл прикрасять гарні апетитні пасочки з рум'яними «капельюшками».

Як правило, паски випікають у Чистий четвер (цьогоріч він припадає на 17 квітня) і основна умова, аби в домі була максимально сприятлива та тиха атмосфера.

ЯК ПРИГОТУВАТИ ОПАРУ

Для класичної паски треба приготувати опару – змішати сухі чи пресовані дріжджі з теплим молоком та невеликою кількістю цукру. Рідина має бути саме теплою – максимум до 35 градусів за Цельсієм, щоб дріжджі почали працювати. Інакше вони загинуть.

Важливо рахувати й кількість рідини. Прочитайте це на етикетці чи просто запам'ятайте – на 1 г дріжджів йде 5 мл рідини. Треба все добре перемішати, аби не було грудочок, накрити рушником чи харчовою плівкою та поставити у тепле місце, але не гаряче. Це може бути тепла підлога, місце біля батареї чи можна увімкнути на плиті маленький вогонь та поставити опару біля нього. Важливий момент – опару не можна залишати там, де є протяги. Вона має збільшитися у 2 рази, на це зазвичай потрібно від 20 до 40 хвилин. Далі можна додавати борошно та всі інші інгредієнти за рецептом.

ПОРАДИ ЩОДО ПРИГОТУВАННЯ ПАСКИ

У паску додавайте родзинки

Ці пасочки стануть справжньою окрасою вашого великоднього столу!

чи будь-які інші сухофрукти. Попередньо помийте їх та добре висушіть паперовим рушником. Можете також вибрати будь-які цукати або мак із горіхами за бажанням. У будь-якому випадку буде дуже смачно. Міцний алкоголь – ром, віскі чи коньяк нададуть випічці неповторного аромату. Додавайте його в тісто або залийте ним родзинки чи цукати мінімум на 60 хвилин, а потім все разом доклати в тісто. І пам'ятайте, чим «жирніші» інгредієнти, тим смачніша великодня випічка, тому молоко беріть не менше 2,5%, сметану 20% і більше, а вершкове масло 82,5%.

ЯК ПРИКРАСИТИ ПАСКУ

Не варто обмежувати вашу фантазію, тож дамо поради, якими користуємося самі. Паски можна прикрашати розтопленим білим і чорним шоколадом чи робити мікс, посипати порізними сухофруктами, горіхами, кокосовою стружкою чи пластівцями, а ще шоколадними драже, шматочками цукерок та робити лаконічний варіант із листочками м'яти чи сухими колосками пшениці. Також ви можете прикрасити паску яскравою декоративною посипкою чи спеціальним декором.

Інгредієнти:

- 750 – 800 г пшеничного борошна;
- 220 мл теплого молока 2,5%;
- 25 г живих дріжджів;
- 1 яйце;
- 1 жовток;
- 2 ст. л. сметани 20%;
- 225 г цукру + 1 ст. л. для опари;
- 10 г ванільного цукру;
- 1 апельсин (сік і цедра);
- 100 г м'якого вершкового масла 82,5%;
- 2 ст. л. соняшникової олії;
- 25 мл коньяку/віскі/рому;
- 100 г родзинок/цукатів;
- 200 г цукрової пудри;
- дрібка солі;
- декоративна посипка (опціонально).

ПОКРОКОВИЙ РЕЦЕПТ

(час приготування пасок – 3 години 35 хвилин)

Крок 1. Вершкове масло дістаньте з холодильника, воно має стати кімнатної температури. Родзинки добре помийте, викладіть на паперовий рушник, а іншим шматком промокніть. Вони мають бути сухими. Приготуйте опару. Нагрійте в сотейнику 220 мл молока 2,5% до 30 – 35 градусів та покришіть у нього 25 г живих дріжджів. Добре перемішайте до їх розчинення. Краще це робити руками,

щоб переконатися у відсутності грудочок. Додайте 1 ст. л. цукру та ще раз перемішайте, щоб цукор теж розчинився. Накрийте чистим рушником або харчовою плівкою та залиште в теплому місці на 20 хвилин, щоб дріжджі почали працювати.

Крок 2. Опару має збільшитися у два рази, а потім додайте в неї одне яйце та один жовток.

Крок 3. Всипте 225 г цукру, 10 г ванільного цукру та дрібку солі.

Крок 4. Додайте 100 г розм'якшеного вершкового масла 82,5% та 2 ст. л. сметани 20%. Добре перемішайте все віничком. Можете використовувати кухонну машину з насадкою «Віничок» на середніх обертах.

Крок 5. Натріть цедрю апельсина на дрібній тертці, не зачіпаючи білу частину та додайте до суміші з опарою.

Крок 6. Вичавіть сік половини апельсина і теж додайте в опару. Другу половину апельсина відкладіть, нам знадобиться сік для апельсинової глазури.

Крок 7. Добре перемішайте віничком, щоб сік і цедра рівномірно розподілилися.

Крок 8. Додайте 750 – 800 г борошна та перемішайте

тісто лопаткою до однорідності. Кількість борошна залежатиме від того, якого розміру яйця ви використовували. Для випічки ми завжди беремо з позначкою С1.

Крок 9. За бажанням додайте до великодньої випічки міцний алкоголь: коньяк, ром або віскі (25 мл). Це надасть їй особливого аромату.

Крок 10. Вимісіть м'яке тісто. Бажано вимішувати тісто приблизно протягом 10 хвилин, так воно буде більш однорідним. Можете скористатися кухонною машиною з насадкою «Гак». Тісто не повинно липнути до рук. Сформуєте з нього кулю та викладіть у велику глибоку миску, змащену соняшниковою олією. Накрийте рушником і залиште в теплому місці на 1 годину для підйому. Тісто має збільшитися в об'ємі у 2 – 3 рази. Обімніть тісто та знову сформуєте кулю. Ще раз залиште для підйому на 40 хвилин, щоб отримати повітряну та легку паску.

Крок 11. Потім знову обімніть тісто та вмісіть у нього 100 г родзинок.

Крок 12. Робіть це так, аби їх не було на поверхні тіста, і вони не пригоріли під час приготування паски. Увімкніть духовку розігрівається до 180 градусів у режимі конвекції.

Крок 13. Наповніть паперові або металеві форми тістом, але лише на 2/3 об'єму. Якщо використовуєте металеві форми, попередньо застеліть дно форми пергаментом, а потім змастіть його та стінки форми вершковим маслом.

Крок 14. Залиште форми в теплому місці, накривши рушником, щоб тісто підійшло до країв форми. Випікайте паски в духовці, розігрітій до 180 градусів протягом 20 – 35 хвилин в залежності від розміру форм. Використовуйте режим конвекції чи верхнього та нижнього нагріву. Перевіряйте готовність дерев'яною шпажкою.

Крок 15. Готові паски повністю остудіть і прикрасьте апельсиновою глазур'ю. Для цього в сотейник всипте 200 г цукрової пудри, додайте сік половини апельсина та добре перемішайте. Отриману цукрову масу нанесіть на паски та прикрасьте декоративною посипкою.

● ТІЛЬКИ ФАКТИ

● **Чому на Великдень печуть паску?** Існує давній переказ, згідно з яким Ісус Христос після свого воскресіння приходив до своїх апостолів саме під час трапез. Тому для нього почали залишати порожнє місце, ставили тарілку з хлібом. Така традиція збереглася, а тому в храмі на спеціальному столи-

ку завжди залишають хліб для Сина Божого. Після богослужіння його розділяють на шматки та роздають парафіянам.

● **З часом кожна господиня почала випікати хліб на свято.** Округлу форму вибрали не випадково – саме таким був саван Христа.

● **Вважається, що навіть звукові коливання можуть**

вплинути на «зростання» заготовки паски, тому під час її випікання потрібно дотримуватися тиші.

● **Звідки з'явився звичай розфарбовувати яйця?** Такий звичай є не лише в українців, практично всі європейські народи розфарбовують яйця до Великодня. Але тільки у нас яйцям притаманні українські народні

орнаменти. Перше пасхальне яйце, згідно з церковною легендою, Марія Магдалена принесла римському імператору Тиберію. Коли вона вперше прийшла до нього та розповіла про воскресіння Христа, він вигукнув, що це неможливо так само, як і червоне яйце. В той же момент звичайне куряче яйце, яке імператор тримав у руці, почервоніло.

Тільки в Україні яйцям притаманні народні орнаменти.

Фото – klopotenko.com.

«Паску треба квипікати в тиші.»
ЄВГЕН

Про Ютуб і... борщ

● ГУМОРЕСКА

Лідія МІЩЕНКО

Баба з дідом відгуляли Золоте весілля. Свято, радість, подарунки, Веселе застілля.

Внуки з міста приїхали На авто крутому. Привезли їм подарунк: Два нові айфони.

І пішла у діда й баби Вже інша «житуха». Дискотеку 90-х Баба в кухні слуха.

Дід в кімнаті на дивані Вмостився зручненько. Щедро ставить вподобайки Жінкам молоденьким.

Потім бабі в «Вайбер» пише: «Борщ уже готовий?». Баба у відповідь прислала Фотку суперову.

А на ній – ошатний столик, Випивка і квіти. І підписано: «Дідусю, Иди козу доїти.

Поросяті дай поїсти, Качатам – водички. Чи нарвуть дівки з тернету Кроликам травички?

А сидітимеш в Ютубі – Будеш без обіду. Я ж найду собі в мережі Сучасного діда.

Молодого, багатого, Хата – щоб красива. І поїду з ним від тебе Може й на Мальдіви».

Дід у відповідь їй пише: «Бабо моя любя, Нагодуй мене хутчіше, Бо уріжу дуба.

Нащо тобі новий дід, Мені – чужа тітка. Ми з тобою скільки літ, Як голка і нитка.

Я без тебе – сирота, Як і ти без мене. Тож було в нас неспроста Кохання шалене.

Будем разом ми удвох, З тобою довіку. Насипай, кохана, борщ. Годуй чоловіка!».

«Насипай, кохана, борщ. Годуй чоловіка!»

«Щоб розпочати ранок як слід, жінка повинна принести каву в ліжко та почитати чоловікові свіжу пресу».

Як поводитися жінці, щоби чоловік не тікав з хати

● СЕ ЛЯ ВІ
Гумор із журналу кінця XIX століття

Іван МАКОГІН

Фейсбук-група «Життя як воно є» оприлюднила поради понад сторічної давності про те, як має себе вести жінка, аби чоловік не тікав з хати. Отож:

1). Щоби чоловік не рвався обідати в корчмі, жінка має зробити так, аби вдома йому смакувало ще більше: після кожної страви слід лагідно витерти коханому губи та вуса серветкою – і поцілувати.

2). Жінці личить зустрічати чоловіка коло установи, де він служить, і чемно вести під руку додому, по дорозі підсовуючи йому теплі пампушки з яблуками.

3). Корисно захопити чоловіка фотографією – нехай знімає, а жінка нехай позує йому в образі мавки, русалки або галицької пані у вишиванці.

4). Коли чоловік після обіду любить дрімати, жінка має його класти на канапу, накрити ноги пледом, читати щось цікаве, а як засне – відганяти мух рушничком (влітку) або котом (взимку).

5). Щоб чоловік не вештався вечорами по шинках та не грав із кумами у дурного «трефа», жінка повинна запрошувати

до хати гарних подруг або вдовиць, які також знають «віст» чи шахи, – щоби склали компанію її пану.

6). Якщо вже «віст» не складається, жінка мусить брати на себе розваги: співати, грати на фортеп'яно, танцювати коло самовара або розповідати веселі родинні байки.

7). Добре мати з чоловіком велосипед-тандем і кататися разом, сідаючи спереду, щоби чоловік не змерз і не замулився пилюкою – хай знає, що дружина завжди попереду – і в прямому, і в переносному сенсі.

8). У святкові дні, щоби розпочати ранок як слід, жінка повинна принести каву в ліжко та почитати чоловікові свіжу пресу.

“ Після кожної страви слід лагідно витерти коханому губи та вуса серветкою – і поцілувати.

9). А щоби не ризикувати, що чоловік піде до цирюльника й там стригти й голити – аби зекономити, та й чоловік буде вдячний (може).

Слушно? Що скажете?

Коли кохання залежить від... риболовлі

Ось такий буває колообіг взаємин у житті.

● СЕ ЛЯ ВІ

Олігарх каже своїй секретарці: – Люблю, маю для тебе гарну новину! За тиждень ми з тобою летимо на Мальдіви!

Іван КОХАНЕЦЬ,
facebook.com/zhytta

Секретарка дзвонить чоловікові:

– Коханий, шеф відправляє мене у відрядження на кілька днів. Мене не буде. Чоловік пише своїй коханці: «Моя поїхала у відрядження. У нас з тобою цілий тиждень свободи!».

Коханка дзвонить школяру, з яким займається репетиторством:

– Захворіла трохи, уроків не буде. Хлопчик радісно телефонуює дідусеві: – Дідусю, уяв-

ляєш, репетиторка скасувала заняття! Нарешті підемо на риболовлю!

Дідусь, впливовий олігарх, каже своїй секретарці:

– Слухай, онук запросив на риболовлю. Давай перенесемо наш виліт.

Секретарка каже чоловікові:

– Відрадженьня скасували.

Чоловік – своїй коханці:

– Все відмінюється, вона залишається вдома.

Коханка знову дзвонить учневі:

– Заняття відновлюємо, чекаю тебе на уроці.

Засмучений хлопчик телефонуює дідусеві:

– Вчителька одужала. Риболовля – відкладається.

Дідусь – секретарці:

– Все-таки летимо!

● УСМІХНІТЬСЯ!

На возі через ліс їдуть Семен та Федора. Їдуть годину, дві і весь час мовчать. Семен несподівано кашлянув, почухав голову і ставить Федорі запитання:

– Федоро, а як у вас справи з картоплею, вже цвіте?

Одразу – блискавична відповідь:

– Ну ти, Семене, як справжній Дон Жуан! Усього два слова мені сказав – і я вже згодна...

«Краса потрібна нам, щоб нас любили чоловіки, а дурість – щоб ми любили чоловіків»
(Коко ШАНЕЛЬ (1883 – 1971) – видатна французька кутюр'є, реформаторка моди XX століття).

volyn.com.ua
«ТАК НІХТО НЕ КОХАВ»

«Я тобі – батько! Доню, у мене гроші є, я все для тебе зроблю...»

● ЖИТТЄВІ ДРАМИ

Доглянута сільська хата за великим парканом. Все красиво, квіти ростуть у якомусь своєму порядку, гармонія

Собачка, великий, розумний, даремно навіть гавкати не буде, лежить біля ганку. Кіт сидить на вікні, і ліниво поглядає на метеликів, що пурхають над квітами. Дивись і думаєш, що це мабуть картина, а не реальність.

Любов ПЛІТКАРКА,
plitkarka.com.ua

Але ні це реальність! Бо з хати смачно пахне пірижками, а картини так не пахнуть...

Дві жінки в будинку зайняті своїми справами. Їхній єдиний чоловік у родині поїхав по доньок, які відпочивали у літньому таборі.

Віка була єдиною дочкою у своїх батьків. Батька вона не пам'ятала зовсім, він зник, коли їй ще не було

й року. Поїхав до рідні на заробітки та й зник.

Мати спочатку шукала, дзвонила, писала, але відповіді не було.

Чоловік знайшовся сам. Приїхав, подав на розлучення і знову зник. Вже назавжди.

– Мене не шукай, – все що він сказав перед останнім від'їздом.

Матері Віки залишало-

ся тільки одне – виховання доньки.

Було дуже важко, рідні ж поряд немає. Мати далеко, і вона має свої проблеми, через які мама Віки не хотіла навіть їздити туди. Там був вітчим, який гульбанув. Мама Віки не стало через пів року після весілля дочки. Вона вже давно була слаба.

Дуже хотіла дочекатися

онуків, але так і не змогла...
...Віка зі свекрухою чекали на повернення дівчаток. Все було вже готове, але по часу залишалася ще година до їхнього приїзду.

Раптом хтось постукав у ворота.

Кіт зіскочив з вікна і побіг у середину будинку. Собачка, тихо загарчала, попереджаючи господарів про щось. Вона знала всіх сусідів

– Тоню, Антоніно... Яка ж ти стала! Була красуня, а тепер... Ти, звісно, дуже змінилася, – якийсь чоловік говорив до свекрухи Віки. – А я ось повернувся. Як зміг.

– Ви мене з кимось плутаєте, – сказала свекруха Тамара.

– Не може бути, це твій будинок!

– Будинок належить Вікторії, – сказала жінка.

“

– Мене не шукай, – все що він сказав перед останнім від'їздом.

і так ні на кого не реагувала. А у ворота продовжували стукати.

– Віко, я гляну хто там. Там хтось прийшов чи приїхав. Ти нікого не чекаєш?

– Ні, на кого я можу чекати? У мене крім вас, чоловіка та доньок немає нікого. Мамо, ви спитайте спочатку, може там продавці всякої нісенітничі. Їм можна і не відчиняти. Краще я піду з вами.

– Хто там?! – гукнула Віка.

– Відкрийте, будь ласка, – почувся тихий чоловічий голос. – Не на дорозі ж нам розмовляти.

Жінки презирнулися і Віка відкрила хвіртку.

– А це значить моя дочка?! Як я радий бачити вас. Обіймемося? Тонечко, Віко...

– Що?! Це мій батько?! Навіщо ми його впустили?! – ахнула Віка.

– Ніяка я не Тонечка. Я Тамара Миколаївна.

Чоловік застиг, нічого не розуміючи.

– Тамара? А де справжні господарі? Вони продали будинок?

– Я щойно сказала, що будинок належить Вікторії.

– Як ви мене заплутали. Що з Тонею, де вона?

– Антоніно не стало. П'ятнадцять років уже минуло.

– Що? Не стало? А я їхав до неї й до дочки. Віко, моя дівчинко. Ми тепер удвох лишилися з тобою. Тільки ти і я.

Що було далі –
читайте на с. 10

Незрячий гріх

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

– Ти диви, Варка – вдова, доньку сама виховала і почала будову, – дивувались у селі. – Де ж гроші взяла?

– Худобу тримає. Може, колгосп допоміг. Та й в ланці працює, – міркували односельці

Ольга ЧОРНА

Люди Варці співчували. Донька на виданні, але не поспішають хлопці сватів засилати. Бідоса. Може, тепер, коли жінка почала зводити хату,

“

У селі ходили чутки, що вона просить милостиню біля храмів. Незрячою прикидається...

«Прохачка була так замотана хустиною, що годі було насправду упізнати: Варка це чи хтось інший».

хтось трапляється.

А ще в селі ходили чутки, що вона просить милостиню

біля храмів. Незрячою прикидається. Наче хтось бачив її у Почаєві, біля лаври. Але

та прохачка була так замотана хустиною, що годі було насправду упізнати: Варка це чи хтось інший.

Сусіди помітили: в неділю та на великі свята жінка рідко буває вдома. Запитували в Галини, доньки, де матір?

– До міста поїхала, – відповідала дівчина.

А люди тим часом рахували, скільки коштують цегла, цемент, дерево та інша всячина і все менше йняли віри, що Варка самотужки назбирала грошей на будову.

Продовження
історії – на с. 11

ГАЗЕТА З ВІРУСОМ ЛЮБОВІ — ПРОЧИТАЄШ І ЗАКОХАЄШСЯ!!!

VOLYN.COM.UA

Передплатний
індекс
місячника

«ТАК НІХТО
НЕ КОХАВ»: 60779

Тираж номера: 5480.
Загальний
місячний тираж: 5960.

Засновник: ТЗОВ «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРАНЕЦЬ
Олександр Олександрович

Зареєстрована
18 січня 2024 року
Набрана і зверстана
в комп'ютерному
центрі
ТЗОВ «Газета
«Волинь»
Юридична адреса
видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13
E-mail: takvolyn@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: 066 82 47 160,
096 77 31 037.

ТЗОВ «Газета «Волинь»
п/р UA8330529900002600700803281
АТ КБ Приватбанк, МФО 305299,
ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний.
Обсяг – 16 сторінок
формату В-4

Регістраційний номер
R30-02487 № 142
Віддруковано:
Поліграфічне видавництво
«А-Прінт» ТОВ «Дім»,
м. Тернопіль. Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-
18-51, сайт www.a-print.com.ua.
Замовлення №621.